

Dr. Marczell Mihály:

Vízkereszt utáni I. VASÁRNAP 2. rész: I. VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

19. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	6
A/ rész: az ünnep vasárnapi jellegét érintő beszédek.....	6
Különálló beszédek	6
a/ alcsoport: Isten dicséretének gondolatköréből	6
1. beszéd: Dicséri az Urat az ég.....	6
2. beszéd: Dicséri az Urat a föld	6
3. beszéd: Dicséri az Urat – az ember	7
b/ alcsoport: Liturgikus törvények gondolatköréből	7
1. beszéd: A zsidó törvény és a templom látogatói.....	7
2. beszéd: A katolikus törvény és a templomlátogatás.....	8
3. beszéd: A lélek templomának „látogatása”	8
c/ alcsoport: Istennel való együttélésünk gondolatköréből.....	9
2. beszéd: Kegyelmi adománnyal velem az Isten!.....	9
d/ alcsoport: Isten háza gondolatköréből	10
1. beszéd: Az egész világ – Isten háza	10
2. beszéd: A mi templomunk is – Isten háza	10
1. beszéd: A templom.....	11
2. beszéd: Mi az Isten háza hivatása?.....	11
3. beszéd: A templomlátogatók.....	11
4. beszéd: „Az élet piaca”.....	12
5. beszéd: A jogos harag.....	12
Beszédláncok	12
I. beszédlánc címe: Mindig Jézussal!.....	12
1. beszéd: Ilyen volt a názáreti ház	12
2. beszéd: Ilyen legyen az életút	12
3. beszéd: Ilyen legyen az örök élet	12
II. beszédlánc címe: A kereső szülők.....	13
1. beszéd: Gondosan keresik és mutatják Isten útját	13
2. beszéd: Gondosan vezetik – Isten házába.....	13
3. beszéd: Boldogan találják – Isten házában	13
III. beszédlánc címe: Templom legyen a boldogságunk	13
1. beszéd: A falu temploma	13
2. beszéd: A lélek temploma.....	13
3. beszéd: Az Úr örök temploma	14
IV. beszédlánc címe: A „világ bölcsei” és a „világ Ura”	14
1. beszéd: A kutató tudós útja.....	14
2. beszéd: A látó Isten szeme.....	14
3. beszéd: Az isteni igazsággal világított értelem fénye.....	14
V. beszédlánc címe: Az Úr megtalálásának kegyelme	14
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegére épített beszédek.....	14
1. (Introitus) beszéd: Dicsőítést az Úrnak!.....	14
2. (Introitus) beszéd: Szolgálattal dicsérjen az ember!	15
1. (Oratio) beszéd: A tisztán látó lélek	15
1. (Graduale) beszéd: A csodatevő Isten.....	16
2. (Graduale) beszéd: Az ég áldása.....	16
1. (Offertorium) beszéd: Csak az Isten az Úr	17
2. (Offertorium) beszéd: Isten dicsőítése a boldog nemzedék.....	17
1. (Secreta) beszéd: Az életforrások csordulása	18
1. (Communio) beszéd: A szülői szeretet kérdő mondatai.....	18
2. (Communio) beszéd: Mik a jó szülők örömei?.....	19
1. (Postcommunio) beszéd: Az Istennek tetsző élet kidolgozása.....	19

B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegéhez írt beszédek.....	19
a/ alcsoport: Vízkereszt utáni I. Vasárnap Evangéliumához írt beszédek	20
Különálló beszédek	20
1. beszéd: Isten vándorai	20
2. beszéd: A rokonok között.....	20
3. beszéd: A tanítók katedróján.....	21
4. beszéd: A „tudós Gyermek” és a „nem tudó környezet”.....	21
5. beszéd: A megőrzött szavak	21
6. beszéd: Az életté teremtett szavak	22
1. beszéd: Az áldozatokra készsége Messiás	22
2. beszéd: A szülők és rokonok között.....	22
3. beszéd: Hol lehet a betlehemi csoda Gyermek?.....	23
4. beszéd: Gyermek a kora – isteni a bölcsessége.....	23
Beszédláncok	23
I. beszédlánc címe: Jézus szavai.....	23
1. beszéd: „Atyám házában kell lennem”.....	23
2. beszéd: „Még nem jött el az én órád”.....	23
3. beszéd: „Akarom, hogy tisztulj meg!”	24
II. beszédlánc címe: A Jézust látók lelkivilága.....	24
1. beszéd: Csodálkozásnak.....	24
2. beszéd: Csodálkozásnak... „és hittek benne”	24
3. beszéd: Nagy tömeg kísérte őt	24
III. beszédlánc címe: Krisztus megnyilatkozásai.....	24
1. beszéd: Bölcsék között beszél.....	24
2. beszéd: Vigadók között csodát tesz.....	24
3. beszéd: Betegyek között erőt sugároz	25
1. beszéd: Mi az Úr háza?	25
2. beszéd: Az „Úr házában”.....	26
3. beszéd: Az „Úrnál!”	26
4. beszéd: A „család Atyja”.....	27
b/ alcsoport: Karácsony ünnepkörét idéző tételek.....	28
I. sorozat:.....	28
II. sorozat:.....	28
III. sorozat:	29
IV. sorozat:.....	29
V. sorozat:	29
c/ alcsoport: Vízkereszt utáni I-VI. vasárnaphoz és farsang 3 vasárnapjához írt beszédek	30
I. vasárnap főgondolata: A „zarándok Jézus” anyagi környezete	30
II. vasárnap főgondolata: Kánai gondolatok.....	30
III. vasárnap főgondolata: A hegyről lejövet	31
IV. vasárnap főgondolata: „A hatalom és a Hatalom!”	31
V. vasárnap főgondolata: Gondviselés	31
VI. vasárnap főgondolata: Növekedés.....	31
Hetvened vasárnap főgondolata: Munka és bér.....	31
Hatvanad vasárnap főgondolata: „Magvetés”	31
Ötvened vasárnap főgondolata: „Szolgáljátok az Urat örvendezve” (Zsolt. 99,2)	31
„A természet iskolájában”	32
B/ rész – c/ csoportja: Szentleckék szövegeire épített beszédek	32
I. beszédlánc címe: Az Úr „választottai”	32
1. beszéd: Az apostolok.....	32
2. beszéd: Az Úr karizmatikusai.....	33
3. beszéd: Magadat ne hamar tartsd ilyennek!.....	34
4. beszéd: A szeretet szóljon belőled!	35
5. beszéd: Tetteitek hirdessék az Istent!.....	35
6. beszéd: Az Úr szavai – a Szentlélek tettei	36

II. beszédlánc címe: Az apostolok kérése	37
2. beszéd: Az Úr egyénien megosztott kegyelmével szólok.....	37
3. beszéd: Az öntelt „önbölcs” ellen szólok	37
4. beszéd: A „szereletről” szólok.....	38
5. beszéd: A „megbocsátásról” szólok	38
6. beszéd: „Dicséretekről” szólok.....	38
III. beszédlánc címe: A megreformált lélek	38
1. beszéd: Jár-e az ember az „alakulás” útján?.....	38
2. beszéd: A tökéletesedés útján	38
3. beszéd: A szeretet útján.....	39
4. beszéd: Mindent magunkba zárás útján.....	39
5. beszéd: „Verbum Christi habitet in vobis” – útján.....	39
6. beszéd: „Conversi..... et expectantes” útján	39
IV. beszédlánc címe: Az Úr élő áldozatai.....	39
1. beszéd: Az ember „mint az Úr áldozata”.....	39
2. beszéd: Az ember mint embertestvéreinek áldozata.....	40
3. beszéd: Az ember mint a „rossz” áldozata.....	40
4. beszéd: Az ember mint a „rossz” diadalmasa	40
5. beszéd: Az ember mint a bántalmak megbocsátója.....	40
6. beszéd: Az ember mint az élet reményének hordozója	40
V. beszédlánc címe: Az emberi élet és az Isten.....	40
1. beszéd: Isten terve és az élet.....	41
2. beszéd: Szolgálat az élet	41
3. beszéd: Jócselekedet az élet.....	41
4. beszéd: Szeretet az élet.....	41
5. beszéd: Vinculum charitatis – a teljes élet.....	41
6. beszéd: Állandó tevékenység a tartalmas élet.....	42
VI. beszédlánc címe: „Reformatio vitae”	42
1. beszéd: Az élet zárandokai	42
2. beszéd: Az anyagi életöröm igényesei.....	42
3. beszéd: Az élet nyomorultjai	42
4. beszéd: Az élet küzdelmei	42
5. beszéd: Az Isten igéjének döntő ereje	42
6. beszéd: Az Isten terve szerinti kiteljesülés	42
VII. beszédlánc címe: A „világ” és a „lelki ember”	43
1. beszéd: Az otthon és lakója	43
2. beszéd: A lakó életjegyei.....	43
3. beszéd: A lakó munkája.....	43
4. beszéd: A világ csábításai.....	44
5. beszéd: Krisztus jelenlétének öröme	44
6. beszéd: Macedónia népe – Krisztus népe.....	44
VIII. beszédlánc címe: A világhoz való kapcsolódás	44
1. beszéd: Isten világa – a gonoszok világa.....	44
2. beszéd: A világon keresztül vetített fény.....	44
3. beszéd: Győzz – a jóval!.....	45
4. beszéd: Győzz – a szeretettel!.....	45
5. beszéd: Győzz – kegyes lelkülettel!	45
6. beszéd: Győzz – az Isten igéjével!	45
IX. beszédlánc címe: Az Úr misztikus testének tagjai vagyunk.....	45
1. beszéd: Az Úr és mi	45
2. beszéd: Az örök „Szeretet” és mi.....	45
3. beszéd: Az ember – mint a szeretet reprezentálása	46
4. beszéd: Az ember – mint a szeretet szerteosztója	46
5. beszéd: Az ember – mint a krisztusi erények hordozója	46
6. beszéd: Isten szeretete – és az ember szeretete.....	46

X. beszédlánc címe: A szeretet isteni erejének birtokosai vagyunk	46
1. beszéd: Az isteni szeretet.....	46
2. beszéd: Az ajándékozó isteni akarat.....	47
3. beszéd: Az ajándékozó emberi szeretet sodra.....	47
4. beszéd: A mindenkire kiterjedő emberi szeretet	47
5. beszéd: A bennetek örvendő isteni szeretet	47
6. beszéd: A Szentlelken keresztül szóló Szeretet	47
XI. beszédlánc címe: Urunk égi kincseinek sáfárai vagyunk.....	47
1. beszéd: Mérték szerint.....	48
2. beszéd: De igénnyel vár vissza	48
3. beszéd: Nehéz igényt is támaszt.....	48
4. beszéd: A törvény teljességét várja	48
5. beszéd: Mindig Isten nevében kell járnunk	48
Kiemelő alcsoport: Vízkereszt utáni I. vasárnap Szentleckéjének magyarázata.....	49
Első tételesoport: az emberi test megszentelésének területéről veheti beszéd tartalmát.....	49
1. beszéd: Az ember testének szentsége.....	49
2. beszéd: De mindent – tervvel!	50
3. beszéd: Az áldozatul hozott testi élet	50
Második tételesoport: a világ megítéléséről.....	51
1. beszéd: A világ-e az élet igazi mércéje?.....	51
2. beszéd: Áldozat az élet.....	51
3. beszéd: Legyen életünk iránya a hit mércéje	51
Harmadik tételesoport: a „Corpus Christi mysticum”-ról szólhat	52
1. beszéd: Krisztus és az Egyház (Dogmatikus beszéd: Corpus Christi mysticum)	52
2. beszéd: Élő tagokká legyünk	53
3. beszéd: A Krisztushoz fűződés módozatai	53
1. beszéd: Istenhez való közeledés tárgya	55
2. beszéd: A „közeledés útja”	55

Előszó

Az előző kötetnek (1. rész) elején találhatunk egy bevezetést, majd a két résznek sajátosságáról szóló előszót, illetve a mindkettőre egyaránt vonatkozó beosztási módozat ismertetését. – Itt tehát csak kiemelés céljából igen-igen rövid összefoglaló eligazítást bocsátanánk előre a két rész célját és tartalmi lényegét tekintve, elsősorban az ünnep jellege szemszögéből. – Ez a 2. rész azokat a beszédeket akarja pontokba foglalni, amelyek az **egész ünnep** jellegéből (A/ alatt) bonthatók ki. – Mivel azonban ez a vasárnap a „Szent Család” ünnepének vasárnapja, azért az ünnep jellegét főként az 1. rész adja. Tételeink e tartalommal tehát főként ott található kötetben. – Mégis az egyetemes rendszernek következő szolgáltatára való tekintettel és a Vízkereszt utáni I. vasárnap szentmiséjének nagy vonalakban való eltérő szövege miatt mégis közlünk néhány beszédvázlatot, amely a **vasárnapi ünnep alapgondolatait** érinti.

A/ rész: az ünnep vasárnapi jellegét érintő beszédek

Mivel ez, a Vízkereszt utáni I. vasárnap az Isten dicséretének hirdetésére hív fel, azért olyan beszéd/vázlatokat írunk, amelyek az Isten **dicsőítésére**, az Isten **tiszteletére** és az Istennel való **együttélésre** hívják fel a figyelmet. – Lássuk ezeket egyenként, majd láncokba fűzve.

Különálló beszédek

a/ alcsoport: Isten dicséretének gondolatköréből

1. beszéd: Dicséri az Urat az ég

(Dogmatikus beszéd: Az Istent dicsérő személyek az égben)

Bev.: Isten otthona az ég, amelynek igaz értelmét és tartalmát csak részletekben és képekben közelítheti meg az ember. Izaiás így írja le látomását: „Abban az esztendőben, amikor meghalt Óziás király, láttam az Urat; magas és kiemelkedő királyi széken ült, és ruhájának szegélye eltöltötte a templomot. Szeráfok lebegtek felette; mindegyiküknek hat-hat szárnya volt; kettővel befödtek arcukat, és kettővel lebegtek, és kiáltottak és mondták egymásnak: szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene, dicsőségével tele van az egész föld!” (Iz. 6,1-3). Világos ebből, hogy személyek veszik körül az Urat. – Kik ezek a dicsérő együttesek?

1. Az angyalok kara.

a) Isten tökéletesebb szellemi teremtményei. Az Írás állandóan beszél létükről és Istent dicsérő, embert segítő hivatásukról (szeráfok, kerubok, Gábrriel, Ráfael, Michael).

b) Az Írás állandóan szól Istent dicsérő égi feladatukról. „Dicsérjétek az Urat az egekből, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,1-2).

2. Az üdvözültek együttese.

Az üdvözültek a földi életből térnek hozzá. Olyanok ezek, akikre áll a Zsoltáros szava: „Fölsége égnél-földnél nagyobb! Felemelte népének szarvát, dicsérje őt minden szentje, Izrael fiai, a hozzá közel álló nép. Alleluja!” (Zsolt. 148,14). A földön megemeltettek és az égben is Istent dicsőítenek.

a) Ezek hivatását így jellemzi az Írás: „Magasztalják, Uram, csodáidat az egek, és hűségedet az egybegyűlt szentek... Az Isten, kit dicsőít a szentek gyülekezete, ki nagyobb és félelmetesebb mindazoknál, kik körülötte vannak” (Zsolt. 88,6 és 8).

b) Ezek boldogságát azután így írja le az apostol: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Bef.: A földről egek felé tekint az ember. Ha azután lelke megközelíti Isten örök otthonát, akkor benne is visszhangzik az angyalok diadaléneke: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki eljövendő!” (Jel. 4,8).

2. beszéd: Dicséri az Urat a föld

(Erkölcsei beszéd: A lélek jelen világa Isten dicsérete)

Bev.: Az égi Atya teremtő tettének második mozzanata a világ. Ebben foglal helyet a mi kis otthonunk, a föld. – Mit mutat számunkra a nagy mindenség? Tanító szava kettőt hirdet...

1. A nagy mindenség Isten erejét hordozza.

a) Az erőhordozás ezt mondja: csak **Tőle** a lét: „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3).

b) De ez az erősugárzás végül is Istennek, a Hatalmasnak felfelé törő magasztaló éneke. Neki mondja az Írás: „Dicsérjétek az Úr nevét! Mert ő szólott és lettek, ő parancsolt és létrejöttek. Felállította őket örökkön-örökre, s el nem múló törvényt szabott nekik” (Zsolt. 148,5-6).

2. A tervszerű teljesítéssel Teremtőjét szolgálja.

a) Közvetlenül az embert tette a föld urává az Isten. Ezért mondja az Úr: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

b) Közvetve az Istent. Tőle jött. Tőle függ! Ezért éneкли oktató szavával a Zsoltáros: „Dicsérjétek őt, nap és hold, dicsérjétek őt mind, ragyogó csillagok! Dicsérjétek őt, az egeknek egei, és minden vi-zek az ég felett” (Zsolt. 148,3-4).

Bef.: A mindenség léte – a teremtés ténye. A teremtett világ az Úr hódolója.

3. beszéd: Dicséri az Urat – az ember

(Erkölcsei beszéd: Az ember tudatos Isten dicsérete)

Bev.: A föld szellemi lakója az ember. Mindent neki készített az Úr és végül őt tette a világ urává: „...töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). – De néma marad-e az ember az egek felé?

1. Dicséri az Urat a szó eszközével.

a) Zsoltárosunk így szól: „Szól az Úr, az istenek Istene, és szólítja a földet napkelettől napnyugá-tig. Felragyog a Sionból dicsősége” (Zsolt. 49,1-2).

b) De dicséri őt az ima és imádságos szóval felajánlott áldozat (ez az emberiség üdvtörténete).

2. Az élet teljességével.

Az emberi élet a fejlődés sodrában lendül. Nemcsak testben, mint minden lény, hanem lélekben is.

a) Mesterünk parancsa így szól: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) Életünk alakulása ilyené lehet: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

c) És életünk kiteljesedését így írja le az apostol: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Így az utolsóknak teremtett az élet elsejévé nemesedett.

*

b/ alcsoport: Liturgikus törvények gondolköréből

1. beszéd: A zsidó törvény és a templom látogatói

(Liturgikus beszéd: A templom látogatói)

Bev.: Isten tiszteletének igaz alakja – az ószövetségi liturgia. Isten akarata. Profétai előírás. – Kér-dés: miket írt elő – legszelesebb vonalakon – az ember számára?

1. Bemutatást – a születés után.

a) Istentől jöttünk tehát, Istenéi vagyunk. Ezért ír elő hódolatot az Írás.

b) De mert Istenéi vagyunk, azért áll fenn a mózesi törvény. „Mikor aztán letelnek a fiú vagy a le-ány miatt való tisztulás napjai, vigyen egy egyesztendő bárányt egészen eléggő áldozatul meg egy galambfiat vagy egy gerlét bűnért való áldozatul a bizonyág sátrának ajtajához s adja oda a papnak” (3Móz. 12,6)... „Szóla tovább az Úr Mózeshez, mondván: Elhatároztam, hogy elveszem a levitákat Izrael fiaitól, cserébe minden elsőszülöttért, mely méhet nyit Izrael fiai között, hogy az enyéim legyenek a leviták. Az enyém ugyanis minden elsőszülött: attól fogva, hogy megvertem az elsőszülötteket Egyiptom földén, magamnak szenteltem mindent, mi elsőnek születik Izraelben, akár ember, akár ba-rom: enyéim legyenek, én, az Úr, parancsolom” (4Móz. 3,11-13).

2. Évente látogatni – felnőtt korban.

Az Isten „tulajdona” keresse az Isten házát felnőtt korban. Ezért írja Mózes: „Eszkendőnként háromízben zárandokünnepet tartsatok nekem” (2Móz. 23,14). – Gyermek (12 év!) kezdje, és minden felnőtt folytassa (ok: egy az Isten, egy a templom!).

3. Látogatás – a személyes áldozat bemutatása idején.

De az Isten házát kereső imái mellett áldozatot is mutasson be (Lásd: 3 Móz.1.fej.). A tradíció mutatja is, hogy így tettek a zsidók.

Bef.: Szent hely volt a templom, mert itt találkozott a lélek a lélek Urával (Frigyszekrény, salamoni templom, zorobábeli templom, mostani templom romok).

2. beszéd: A katolikus törvény és a templomlátogatás

(Liturgikus beszéd: A katolikus ember templomlátogatása)

Bev.: De nekünk milyen törvényt írt elő az Isten? Egyházunk szaván át cseng a parancs és a következőket írja elő... Mikor kell tehát megjelennünk?

1. A keresztségben való újjászületéskor.

a) Mesterünk kötelezően írta elő a keresztséget: „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19).

b) Egyházunk csecsemő korban szolgáltatja ki a szentséget.

2. A vasárnapi közösségi áldozatkor.

a) Vasár- és ünnepnapon – az Egyház törvénye írja elő. Az ünneplés lényege: szentmise hallgatás és munkaszünet.

b) De tárgyi lényege: az áldozaton való személyes részvétel kötelezettsége.

3. A szentségek, szentelmények, szertartások egyéni kegyelem-áradásakor.

A katolikus gondolat lényege: „Bizony, bizony mondom neked: Ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,3 és 5). Újjá kell születnünk, hogy Isten fia lehessünk.

a) Lényeges útja: tessük a múlt bűneit. Teendők: „Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!” (Lk 3,4). – Eredményünk: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skárlát, fehérek lesznek, mint a hó” (Iz. 1,18).

b) Öltük magunkra az új ember lélekköntösét. „Ennek a romlandó testnek föl kell öltenie a romlatlanságot” (1Kor. 15,53).

c) És így legyünk Isten templomává. Ne felejtse el: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

Bef.: Ezeket tartsd meg és így Istent hordozva lelkedben az égi Atya templomává leszel.

3. beszéd: A lélek templomának „látogatása”

(Erkölcsei beszéd: A „lélekszentély” csendes templomában)

Bev.: Gyakori utam legyen a kőből emelt templom látogatása, de állandó otthonom legyen „lélekszentélyem” csodás világa. – Mikor vonuljak ide?

1. Ide vonulok vizsgálataimban.

Az ember önismeretre törjön.

a) Vizsgálja hibáit.

b) Kutassa talentumait. Ennek a lélekvizsgálatnak a helye: a lélekszentély.

2. Ide vonulok – elmerülő imáimban.

Imádom Istent, mert akarja az Isten.

a) Lelkem sugallatában erre indít: ez a természetem.

b) Isten parancsával parancsolja. „Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek, ifjak és szüzek, vének és gyermekek: dicsérjétek az Úr nevét, mert csak az ő neve magasztos” (Zsolt. 148,11-13).

3. Ide vonulok nagy kikezdéseim indulásakor.

a) Amikor nagy elhatározások előtt állok (pályaválasztás! Házastárs választás! Lelki krízis!)...

b) Amikor erőmet gyűjtöm a nagy tettek végrehajtásához (lehet ez fizikai életre szóló és lehet lelki életet érintő)...

Bef.: Leggyakoribb utam legyen lélekszentélyem ösvénye! Itt találkozom az Úrral!

*

c/ alcsoport: Istennel való együttélésünk gondolatköréből

1. beszéd: **Törvényeiben velem az Isten** (Erkölcsi beszéd: Az isteni törvény jelentkezésében)

Bev.: Lelkem áhítozását a Zsoltáros fejezi ki: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik a lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2). – De hol talállok reá az én Uramra, Istenemre?

1. Természetem szavában.

Most csak magamat keresem.

a) Reátalálok: belső vágyaimban.

b) Reátalálok: értelmem munkájában. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

2. Egyházam tanításában.

Ez már külsőnek látszik, de Mesterem szent adománya. Itt az Úr Lelke vezet titeket, tehát bátran járjatok ezen az úton, mert így Istenhez juttok.

3. Egyéni indításaimban.

a) Különös vocatio. Olyan, mint Saulé.

b) Áldozatos sacrificatio. Olyan, mint nagyon sok remetéé, papé, apaté és világban dolgozó isteni emberé.

Bef.: Végül mik ezek? Isten adta sugalmazott törvények! De ezeket lélekkel teljesítsd!

2. beszéd: **Kegyelmi adománnyal velem az Isten!**

(Dogmatikus beszéd: Az isteni természet élhet bennem!)

Bev.: Hogyan jelentkezik közvetlenül bennem az Úr? A kérdés lényege: a személyes Isten hogyan közelíti meg a személyes embert?

1. Segítő kegyelmének erejével.

Az Írás nyomán járok: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). E szerint mindnyájan vesszük és így mindnyájan benne erősödünk. Ez az, amit a Mester így jelez: „Kérjete és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7).

2. Megszentelő kegyelmének csodájával.

a) Mert ingyenes a megigazulás. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

b) És megigazultan az Ő fiaivá nemesedünk. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17).

3. És a Szentlélek személyes jelenlétével.

Ez a töltekezés azután egészen csodálatos.

a) Igaz lesz reánk nézve szt. Pál szava: „Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok?” (1Kor. 6,19).

b) És igaz lesz az életnek ez a csodája: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Személyes együttélésben jelentkezik az Úr.

3. beszéd: **Személyében velem az Úr**

(Dogmatikus beszéd: Mindig az Istennel!)

Bev.: A megváltott nemzedék kettős kiváltságú. De hogyan van velem az Isten?

1. Titokzatosan – a Szentlélek útján.

a) Ezt a kegyet így írja le az Írás: „Nem tudjátok, hogy testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok?” (1Kor. 6,19).

b) Ezt a kegyet örök inhabitationnak mondja az Egyház.

2. Látható jelben – a kenyér színében.

De csak láthatatlan az Isten jelenléte?

a) Mesterünk így ígéri: „Aki eszi az én testemet s issza az én véretem, annak örök élete van” (Jn 6,54).

b) Mesterünk így szerzi: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

c) Egyházunk örök Eledelül kínálja.

Bef.: Boldog lehetek, mert **velem** az Isten!

*

d/ alcsoport: Isten háza gondolatköréből

1. beszéd: Az egész világ – Isten háza

(Dogmatikus beszéd: Isten mindenütt jelen van)

Bev.: Sokszor kérdezik az emberek: hol van az Isten? A felelet egyszerű: mindenütt! – De milyen ez a jelenlét?

1. A Teremtő erőinek jelenléte.

„Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevén szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt... Vajon nem tudod-e vagy nem hallottad-e: örökkévaló Isten az Úr, Ő, aki a föld határait teremtette. El nem lankad és el nem fárad, és bölcsessége kifürkészhetetlen” (Iz. 40,26 és 28).

2. A törvényt adó személyes rendelkezése.

Ez az irányító jelenlét.

3. Az igaz, a jó, a szép sugárzásában.

Ez az állandó és tárgyi jelentkezés. „És látá az Isten, hogy mindaz amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

Bef.: Igaz az apostol mondása: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

2. beszéd: A mi templomunk is – Isten háza

(Erkölcsei beszéd: Mi a mi templomunk?)

Bev.: És micsoda a **mi** templomunk?

1. Istennek szentelt otthon.

a) Ember építette.

b) Egyházunk felszentelte.

2. Istent hordozó otthon.

a) Itt lakik – kenyér színében.

b) Itt oszt kegyet – bőségesen.

3. Embert Istenhez segítő otthon.

a) Ide futunk – könyörögve.

b) Innét indulunk – erősítve.

Bef.: Az Isten háza – a mi házuk.

3. beszéd: A mi lelkünk is – Isten háza

(Dogmatikus beszéd: A lélek Isten szentélye)

Bev.: És mi mik vagyunk? Csak teremtmények, vagy Isten hordozó életszentélyek?

1. Az Isten külön teremtménye.

Ő az igazi – templomépítő.

a) Hasonlóvá teremtett. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére terem-

tette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) Természetében részesítette. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. Az Isten személyes életszentélye.

Ő a lélek igazi lakója.

a) Az apostol szerint: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és az Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

b) Saját tapasztalatunk szerint: jóra int a lelkiismeret, rossztól óv a lelkiismeret.

Bef.: Istent hordozzuk, Christophoros-ok vagyunk: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

*

– Végül – kissé szimbolikusan is értelmezhetően – egy **beszédsort**, mint Isten házával kapcsolatos **változatot** közlünk:

1. beszéd: A templom...

1. Isten templomai.

a) A természet...

b) A templom háza.

c) A lélekszentély.

2. A templom papjai.

a) A munkások...

b) A lélekáldozatot bemutatók.

c) Az örök Istent imádók.

3. A templom Urának munkája.

a) A nagy természetben.

b) A templom szentélyében.

c) A lélek szentélyében.

2. beszéd: Mi az Isten háza hivatása?

1. Az imádás háza.

a) Kérő...

b) Hálaadó...

c) Dicsérő...

2. Az áldozat szentélye.

a) Tömjén...

b) Égő gyertya...

c) Élő áldozat...

3. A kegyelemvétel forrása.

a) Kegyelem ereje...

b) Megszentelődés csodája

3. beszéd: A templomlátogatók

1. A templom népe.

a) Hódolatosan kérő.

b) Hivalkodva dicsekvő.

2. A papok imája.

a) Egekbe tör – másokért.

b) Egekből kér – másokért és másoknak.

3. A kufárok zaja.

a) Üzlet – a lényeg...

b) Értéktelen – az örök élet...

4. beszéd: „Az élet piaca”

1. Tömegek örvénylése.

a) Vesz és ad...

b) Hoz és ad...

2. A kufárok munkája.

a) Árut – haszonért.

b) Hasznot – mindenért.

3. Még a templom is?

a) Piactere – a kufároknak.

b) Üzletháza – a kajánnak.

5. beszéd: A jogos harag

1. A látó szem...

a) Istent tisztelőket keres.

b) Kufárokat talál.

2. A „felgerjedt” lélek.

a) Megrendül a nemes szív.

b) Igazságot oszt a sértett lélek.

3. A suhogó ostor.

a) Bünteti a gonoszt.

b) Hogy erősítse a jóságost.

* *

Beszédláncok

(Itt csak 3-3 beszédvázlatot írunk a láncokhoz, mert átlag csak három vasárnap van a Vízkereszt utáni időben.)

I. beszédlánc címe: Mindig Jézussal!

Ez a beszédlánc arra akarná a figyelmet felhívni, hogy mindig Jézussal éljünk! – Az első beszédben **példát** kínál, a másodikban **irányt** mutat és a harmadikban **örök** boldogságra utal.

1. beszéd: Ilyen volt a názáreti ház

Bev.: Színezzé a külső egyszerűséget.

1. Egyszerű a keret.

2. Nagyszerű a tartalom.

Bef.: Érintsük ezt a tételt: ilyenné alakuljon lélekben otthonunk.

2. beszéd: Ilyen legyen az életút

Bev.: Milyen életutat járt a Mester?...

1. Istenhez ment a templomba.

2. Szolgáló utat járt –Palesztinában.

Bef.: Fogjuk egybe a tételt mondván: Jézussal járva az atyai házat keressük és az emberek élet-szolgálatát végezzük.

3. beszéd: Ilyen legyen az örök élet

Bev.: Az életcél kérdését érintjük mondván: örök életet keresek Jézus mellett.

1. Jézussal élek a földön.

2. Jézussal élek a mennyben.

Bef.: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

*

II. beszédlánc címe: A kereső szülők

Ez a beszédlánc a szülők feladatát akarja kipontozni, amelynek teljesítésével gyermekeik örök életét biztosítják.

1. beszéd: Gondosan keresik és mutatják Isten útját

Bev.: Szülők hivatása: a hazasegítés.

1. Földi életre segítettek.

2. Örök életre segítsenek.

Bef.: Ez szent kötelesség.

2. beszéd: Gondosan vezetik – Isten házába

Bev.: A falu taposott útja – a templom útja.

1. Ezt az utat járják az emberek.

2. Ezen az úton vezetnek a gyermekek.

Bef.: Így lesz a gyermek Istené.

3. beszéd: Boldogan találják – Isten házában

Bev.: Mikor boldog a szülő?

1. Ha boldog otthon –a család.

2. Ha még boldogabb otthon –az Isten háza.

Bef.: Így Istenhez tör és Istenben boldog az ember.

*

III. beszédlánc címe: Templom legyen a boldogságunk

Ez a beszédlánc helyrajzilag akarja megjelölni: hol lelhet boldogságot az ember?

1. beszéd: A falu temploma

Bev.: A falu központja.

1. Helyrajzilag.

2. De lélektanilag.

Bef.: Ide sereglünk, innen indul a lélekfejlődésünk, és innét emelkedünk eget világába.

2. beszéd: A lélek temploma

Bev.: De a „kőtemplom” mellett van-e más templomunk?

1. Lelkünk is Isten háza.

2. Ez a ház is az élő Isten háza.

Bef.: Melyik értékesebb? Magad fogod eldönteni.

3. beszéd: Az Úr örök temploma

Bev.: Isten örök háza – a mennyek országa.

1. Isten adta célnak tudjuk.
2. Életboldogságnak ismerjük.
3. Örök élet otthonának reméljük.

Bef.: Itt színről színre látjuk az Istent! „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

*

IV. beszédlánc címe: A „világ bölcsei” és a „világ Ura”

Ez a beszédlánc a földi tudás és az égi tudás lemérésével foglalkozik. Mégpedig azért, hogy az utóbbit mindenek felett keresse az ember.

1. beszéd: A kutató tudós útja

Bev.: Az értelem törvénye a kutatás.

1. A tudós a mélységeket kutatja.
2. Az „életművész” a magasságokat járja.

Bef.: Legszebb az együttes haladás.

2. beszéd: A látó Isten szeme

Bev.: Isten szeme mindent lát.

1. Látja és segíti értelmi küzdelmeinket.
2. Látja és segíti lelki törtéteinket.

Bef.: Ezért bízhatunk életcélunk elérésében.

3. beszéd: Az isteni igazsággal világított értelem fénye

Bev.: Kap-e fényt is az ember?

1. Istentől gyújtott égi fények vagyunk.
2. A kegyelem olajával gazdagítva világítunk.

Bef.: Igaz a Mester szava: „Ti vagytok a világ világossága” /Mt 5,14/.

V. beszédlánc címe: Az Úr megtalálásának kegyelme (dogmatikus sor)

1. beszéd: Az igazi Karácsony hite
2. beszéd: A lelki Karácsony élése
3. beszéd: A „szegénység” útján...
4. beszéd: A „lelki királyság” igénye útján...

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia” szövegére épített beszédek

1. (Introitus) beszéd: Dicsőítést az Úrnak!

„Ujjongjatok Istennek, országok mind, szolgáljátok az Urat örvendezve, járuljatok eléje lelken-dezve! Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten, ő alkotott minket, és nem mi magunkat” (Zsolt. 99,2-3).

Bev.: A mindenek Ura a teremtményeken keresztül sugározza látható alakban erejét, jóságát és szépségét. – De kérdés: mit sugároz vissza a teremtett „nagyvilág”?

1. A teremtő hatalmát.

Ez a létrehozás és erejének visszaverődése. – A létezésben tükröződik az Isten.

a) Ezt gyökérzetben a Teremtő adja.

b) Ezt a teremtmény létének jelentkezésével visszasugározza. Ami igaz, szép és jó, az a Teremtő valóságából származó.

2. A Teremtő jóságát.

Miben tükrözi ezt?

a) Minden jóban, amit teremtett. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

b) Így: ősi Jó, ahonnan fakadt.

3. A Teremtő szépségét.

Mert mit mutat a világ? Egy szóval: a szépség diadalát.

a) Szép – a harmónia. Rend a nagy és kis világban.

b) Szép – a bontakozás. Magadból az új élet.

c) Szép – a virágba pattanás. Színpompa a szírom és titkos életnek a parányi mag...

Bef.: Dalol a természet, zúg a nagymindenség orgonája, és egy tételben zendül minden melódia: „Szent, szent, szent az Úr, a seregek Istene, dicsőségével tele van az egész föld!” (Iz. 6,3).

2. (Introitus) beszéd: Szolgálattal dicsérjen az ember!

(Erkölcsei beszéd: Milyen legyen az ember Isten dicsérete?)

Bev.: Ha húrozott és felhangolt hárfán dicséri az Urat a nagy világmindenség, akkor milyen legyen az ember dicsérete? Ha **tárgyi** dal a virág éneke, akkor **alanyian** pengve szóljon az ember dicsérete. – De milyen legyen valójában?

1. Szóaltassa meg dallal, muzsikával a lélek hárfáját.

a) Mert mi a lélek? „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét” (1Móz. 2,7). Isten keresője. „Tudjuk azt is, hogy Isten Fia eljött, és érzéket adott nekünk, hogy megismerjük az igaz Istent. Ezzel az ő igaz Fiában, Jézus Krisztusban vagyunk: ő az igaz Isten és az örök élet” (1Ján. 5,20).

b) És mit tesz a lélek? Felhangolódik – Isten hangjainak a befogadására. Visszazengi az egek felől muzsikáló égi dallamokat. Akkordba önti a lelkén átrezdült isteni szeretetet.

c) És mivé lesz így a lélek? Állandóan daloló „élő gépezetté”. Állandóan tökéletesebben –égi dalt váró– áhítozóvá. És állandóan tökéletesebb dalt zengő – az Úr dicséretére. Gyarló dal a kis gyermek gagyogása, de zengő himnusz a lélekben is felnőtt Isten-dicsérete.

2. De énekelje szerető étellel Isten magasságát.

Isten trónja előtt éneklő minden ember. A művész nyelvvel is, a „mindenki” pedig étellel daloló.

a) Kis gyermek szava gagyogó, de élete Istent fenségesen dicsérő. Tiszta az élete, és így ezüst-csengésű az „életdala”.

b) A tiszta ifjúság örök daloló nemzedék. Ajkán is cseng az ének és Ágnes lelkén át dalol a tiszta élet.

c) A felnőtt ember nehezebben énekel – szóval. De annál dalolóbb az élete – állandó szolgálatban: más embertestvért és Istent szolgálva.

Bef.: Mi tehát az ember igazi Isten tisztelete? Túlsorduló boldogság dala és áldozatos élete.

*

1. (Oratio) beszéd: A tisztán látó lélek

(Erkölcsei beszéd: Az isteni látás kegye)

Bev.: Az emberi szemnél jobban lát a lélek. – Hogyan?

1. Látja a teendőt.

De – Isten adta arányban. Az arány pedig mindig ez:

a) sum.

b) Tantum – quantum.

c) Semper charitate.

2. Teszi helyesen a látottat.

De – következetes étellel.

a) Docendo.

b) Faciendo.

„Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1).

Bef.: Kérjük ezt a kegyet!

*

1. (Graduale) beszéd: A csodatevő Isten

(Dogmatikus beszéd: A mindenható Isten ereje)

„Áldott legyen az Úr, Izrael Istene, ki egyedül művel csodákat... Békét teremjenek a hegyek a népek, és igazságot a halmok” (Zsolt. 71,18 és 3).

Bev.: A Zsoltáros eme éneke cseng a fülemben, amikor az Isten csodálatos hatalmát akarom magasztalni. Mintha azt zengené az isteni ének: mindenekfeletti az Úr, mert kezének műve a mindenség. – Hogyan értelmezhető ez a szent isteni ének?

1. A létesítő erő – az Isten.

A létezés ősoját keresve Istenhez jut az emberi elme. – „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20). – De valójában mi a keresztény ember Isten hitének tartalma?

a) Személyes létezés az Isten. Az „ősök” személytelensége azt állítaná: személytelen és önbírási nélküli lét okozza a felsőbbrendű alanyt. De tagadhatja ezt az Írás is, amely **Atyának** mondja az Istent: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben...” (Mt 6,9).

b) Személyes szeretetáramlás a teremtés ténye. Isten dicséretére áll a világ. „Valamennyit, ki nevet segítségül hívja, kit dicsőségemre teremttem, alkottam és készítettem” (Iz. 43,7). Isten képeként jár a földön az ember: „Meg is teremté Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

2. Örökké irányító – az Isten.

De a világ, ember és egyéb szellemi világ elszakadt-e, vagy távol maradhat-e, illetve felé emelkedhet-e az Alkotó fölé?

a) Az örök Irányító és Fenntartó marad az Isten. „A te bölcsességed által tollasodik-e meg a sólyom, és terjeszti ki szárnyait dél felé? Parancsszóra száll-e a sas a magasba, és fészkel meredek helyen? Sziklán lakik és ott tanyázik, meredek kőszálon, járatlan bérceken” (Jób 39,26-28).

b) A személyesen érvényesülés hatalmasa az Isten. „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4).

c) A történések sötétsége felett döntő szerető erő az Isten. Ez az egész üdvtörténetének kérdése, ténye és boldogító kiteljesülése. Isteni tételben ez így hangzik: „Úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: Méltán éneklé a Zsoltáros: „A nemzetek, melyeket alkottál, mindnyájan eljönnek, leborulnak, Uram, előtted és dicsőítik nevedet, mert nagy vagy te és csodákat művelsz, csak te vagy az Isten” (Zsolt. 85,9-10).

2. (Graduale) beszéd: Az ég áldása

(Erkölcsei beszéd: Mit kap az ember az ég Urától?)

„Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8).

Bev.: Az ég felé táruló „emberamfora” az ég harmatozását várja. – De mivel telíti a hívó lelket az ég Ura?

1. Adja a lélek békéjét.

A béke külső nyugalmi helyzet, amelyen erős ütemet nyer a bontakozó élet. Azért mondja az el-lentétről a közmondás: „Inter arma silent musae”. – Mit hoz tehát a béke?

- a) Külső élet zavaraitól való mentesülést.
- b) Belső zűrtől való szabadulást.
- c) Mindenekfelett a lélekkel való foglalkozás lehetőségét.
- d) Végül az égiek felé emelkedés, törtetés lendületét. – Így alakulva reá is áll Izaiás szava: „Mily szép a hegyeken annak a lába, ki kihirdeti és kikiáltja a békét! Hirdeti a jót, kikiáltja a szabadulást” (Iz. 52,7).

2. Sugározza az élet igazságát.

A Zsoltáros dala a hegyeknek kínálja a békét és domboknak az igazságot. Az emberek – az „élet hegyei” és az „életvölgyek” peremén emelkedő életdombok. Az igen nagyok és kisebbek sora – s így szertefutó hegy-domb láncolata... Az igazság a domboké. Miért?

- a) Mert kisebb ember keresi igazságát.
- b) De ezek is égiek fénye mellett keresik ezt az „igazságot”.
- c) És ezek is emeltessenek fel –égi ajándék útján – az örök igazságok értékelésére.

Bef.: Ezek sugárzása a béke és az igazság, az ember élete pedig egek felé bontakozó virágzás és igaz behódolás.

*

1. (Offertorium) beszéd: Csak az Isten az Úr (Dogmatikus beszéd: Az egy Isten hatalma)

„Ujjongjatok Istennek, országok mind, szolgáljátok az Urat örvendezve, járuljatok eléje lelken-dezve! Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten, ő alkotott minket, és nem mi magunkat; az ő népe s az ő legelőjének nyája vagyunk!” (Zsolt. 99,2-3).

Bev.: A nagy világ és ember világ minden porcikája függésről beszél. A matematika gondolata szerint: minden függvény. – De kitől függ a mindenség?

1. Istentől – a létezésben.

Isten ilyen meghatározása így szól: Ő a lét alapja: „Te vagy mindennek az Ura, és nincs, ki ellen-állhatna fölségednek” (Eszter 13,11).

2. Istentől – a léttartalom vételében.

Isten ilyen meghatározása így szól: Ő a léttartalom adója: „Mindenek ő általa lettek, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3).

3. Istentől – a létezők célbajuttatásában.

Isten ilyen meghatározása így szól: Ő a személyes lét végső boldogsága. Ezért mondja és ígéri mindenki számára az örök életet imígyen: „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ilyen módon Istentől indul, Istenben mozdul és Istenhez tér minden. – De az ember személyes létének megtartásával. Így lesz igaz az Írás szövege: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

2. (Offertorium) beszéd: Isten dicsőítése a boldog nemzedék (Erkölcsi beszéd: Az Istent dicsérők belső öröme) (Hasonló az Introitus szövegéhez írt két beszédhez).

Bev.: Mikor csordul ki a serleg itala? Akkor, ha túlöntött az ital mennyisége. Mikor csordul ki a dal? Ha túl boldog az ember lelke. De ki a boldogító, és kinek szól a kicsattanó élet dala?

1. Az Isten a lélek telítője.

Mivel telítetik az ember lelke?

a) A természetes élet örömeivel. Anyagi javak... Lelki értékek (irodalom, művészet, tudomány stb.)... Szellemi kincsek (ember-szeretet, Isten-szeretet)...

b) A természetfeletti élet kincseivel. Kegyelem. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). Megszentelő kegyelem: az Isten-szeretet természetfeletti kincse.

2. Ember az Isten dicsőítője.

A szenvedő lélek dala a „Miserere!” A diadalmas ember éneke a „Laudate...”. „Dicsérjétek az Urat, ti szolgálak, dicsérjétek az Úr nevét!” (Zsolt. 112,1).

a) Az első dala: a hála dala. „Dicsérjétek az Urat szent hajlékában, dicsérjétek őt az ég erős bolto-

zatában” (Zsolt. 150,1).

b) A második ének: a dicsőítő dala. „Énekeljete az Úrnak új éneket, zengjen a jámborok gyülekezetében dicsérete. Örvendezék Izrael az ő alkotójának, ujjongjanak Sion fiai az ő királyuknak” (Zsolt. 149,1-2).

c) Csak a harmadiknak cseng újból kérés éneke az ajkán. „Kérjete és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7). – Ez azért legyen elhalkuló, mert a hálás és dicsőítő lélek mindig két kézzel szórva veszi Isten kegyelmét.

Bef.: Kérjük az Urat, hogy áldozataink bemutatása teltse a lelkünket égi kegyel, és így csorduljon dalra az Istent vevő emberi lélek boldogsága. Ámen.

*

1. (Secreta) beszéd: Az életforrások csordulása

(Erkölcsei beszéd: A jóság ereje)

Bev.: A jóság kiáradó erő. – Mit tesz mások életében, lelkében?

1. Vivificat.

Istenhez segít.

a) Példával.

b) Kegyelemközvetítéssel.

2. Et munit.

a) Küzdelemben.

b) Felemelkedésben.

c) Életvezetésben.

Bef.: A jóságos közeledés életfakasztó harmathullás.

*

1. (Communio) beszéd: A szülői szeretet kérdő mondatai

(Erkölcsei beszéd: A gondos szülő szeretete)

„... Anyja így szól hozzá: „Fiam, miért tetted ezt velünk? Látod, atyád és én bánkódva kerestünk.” „Miért kerestetek? – kérdezte. Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,48-49).

Bev.: Az édesanyai lélek röviden így határozható meg: örök gondoskodó. Földi életúton és égi segítség kérésben. – Mik tehát a jó édesanya magához intézett kérdő mondatai?

1. Hol jár szerelmetes gyermekem?

Ez a kérdés állandó a jó szülő lelkében.

a) Az otthon világában? Ekkor boldog vagyok, mert vele vannak a szerettei.

b) A barátok együttesében? Ekkor bizonytalankodom, vajon **csak** a jók társaságában van-e gyermekem?

c) Isten házában? Ekkor igen boldog vagyok. Miért? Mert vagy temetni ment hibáit... Vagy gazdagítani lélekkincseit...

2. Mit művel lelkem szerette gyermekem?

De a helyrajzi megállapítás sem egyszerű statikai kérdés, hanem dinamikai vizsgálódás.

a) Tanul – a szülőktől. Az Isten terve mellett a felszívó fejlődés az élet útja. Első tanító: a szülő.

b) Tanul – Isten szolgáitól. Ez a második terület. Akár a tanító, akár a lelkipásztor képe villan előm, – indkettő tanító.

c) Tanít Isten kegyelméből. De mi mindenekfeletti és döntő jellegű?: az Isten kegyelme. Ezt kell venni. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). Ebből kell élni. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Bef.: Így kíséri gondoskodó szeretettel és ilyen lélekkel imádkozik távollevő gyermekeiért a gondoskodó édesanya.

2. (Communio) beszéd: Mik a jó szülők örömei?

(Erkölcsi beszéd: A szülők lélekörömei)

Bev.: A gondoskodó kérdések mikor kapnak boldogsággal telítő feleletet?

1. Ha gyermekeiket az Isten házában találják.

A gyermekek útja – küldés alapján tárul. A szülők küldik őket a templomba. De miért?

- a) Tanulás céljából. Isten igéjét ott hirdetik és így az élet útját ott tanítják.
- b) Bűnbánat céljából. Istennel ott találkozunk, hogy Tőle a tisztulás kegyelmét vegyük.
- c) Istennel való együttélés céljából. Itt kapcsolódunk Urunkhoz az áldozat bemutatással és itt veszünk kegyelmét a szentségek útján.

2. Ha gyermekeikben Isten szentélyét tudják.

De az Isten háza nem marad egyszerű befogadó hely, hanem a gyermek életét alakító kegyelmi forrás. És ennek mi a belső eredménye?

a) Tiszta lelkük – Isten háza. Itt lakik Maga az Úr. Ezért figyelmeztet az apostol: „Isten nekem adott kegyelmével alapot vetettem, de más épít rá. Ügyeljen azonban mindenki, hogyan épít rá” (1Kor. 3,10).

b) Erényes életük – Isten kertje. Itt fakad örök virágzóvá az Isten igényelte erények sora. „Virul majd az igaz, mint a pálma, gyarapszik, mint a Libanon cédrusa” (Zsolt. 91,13). Ezekre értelmezhető a Bölcs szava: „Virágoztok, mint a lilium, illatot ontotok, és levéldíszbe öltöztök! Zengjétek dalt és áldjátok az Urat műveiért!” (Sir. 39,19).

Bef.: Boldog az a szülő, aki tudja, hogy az ég Urával van a gyermeke. Boldog azért, mert Tőle vette, Vele neveli és Hozzá juttatja.

*

1. (Postcommunio) beszéd: Az Istennek tetsző élet kidolgozása

(Erkölcsi beszéd: Hogyan alakul ki az isteni élet?)

Bev.: Hogyan megy végbe az emberi élet kiteljesülése?

1. A Teremtő adományaival.

- a) Ezek természetesek (teremtésből származók!).
- b) Ezek – természetfeletti (megváltásból sarjadók!).

2. És az ember készséges dolgozásával.

- a) Nemcsak hálás befogadó.
- b) Hanem tevékeny együttműködő.

Bef.: A szeretet kölcsönös egybeáramlása a megvalósulás eszköze. – Isten – ad, ember – alakít!

* * *

B/ rész – b/ csoportja: az Evangélium szövegéhez írt beszédek

A mai vasárnapi evangéliumi szöveg megegyezik a Szent Család ünnepe szövegével. – Így szól: „Amikor tizenkét esztendő lett (Jézus), szintén fölment (Jeruzsálembbe) az ünnepi szokás szerint. Az ünnepnapok elmúltával hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt, a nélkül hogy szülei észrevették volna. Azt gondolták, hogy az útítársaságban van. Már egynapi járásra voltak, mikor keresni kezdték a rokonok és ismerősök között. Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembbe és ott keresték. Három nap múlva ráakadtak a templomban. Ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezte őket. Hallgatói mindnyájan elámultak értelmességén és feleletein. Mikor megpillantották, nagyon meglepődtek. Anyja így szólt hozzá: „Fiam, miért tetted ezt velünk? Látod, atyád és én bánkódva kerestünk”. „Miért kerestetek? – kérdezte. Nem tudátok, hogy Atyám házában kell lennem? De ők nem értették, hogy mit akart ezzel mondani. Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmességet nekik. Anyja szívébe véste ezeket a dolgokat. Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,42-52).

Mivel azonban a Szent Család ünnepének Evangéliumára épített beszédvázlatok mégis érintették a vasárnap gondolatát, itt kevesebbet közlünk, sőt több esetben teljesen el is tekintünk az ünnep tárgyá-

tól **a/alcsoportba** fogva. – De **b/ alcsoportban** kiszélesítjük fejtegetéseink tételeivel visszautalva a **karácsonyi** ünnepkörre (dec.26.; dec.31 – ha vasárnap –; jan.1.; jan.6.; jan.7.; és Vízkereszt utáni 3 vasárnap), továbbá a **I-VI. vasárnapra** (II.: Jn 2,1-11; III.: Mt 8,1-13; IV.: Mt 8,23-27; V.: Mt 13,24-30; VI.: Mt 13,31-35), folytatva **c/ alcsoportban a farsang** 3 vasárnapjával (Mt 20,1-17; Lk 8,4-15; Lk 18,31-43). Lássuk ilyen beosztásban ezeket egyenként.

a/ alcsoport: Vízkereszt utáni I. Vasárnap Evangéliumához írt beszédek

Különálló beszédek

1. beszéd: Isten vándorai

(Erkölcsi beszéd: Az Istent kereső ember)

Bev.: Akárhogyan is vizsgáljuk az ember élettartamát, mégis és mindig odajutunk: Isten vándornépe vagyunk, akik örök hazánk felé törünk. – Mivel mutatja ezt az Isten földi házanépe?

1. Ünnepekre keresi az Isten templomát.

Valami csodálatos lelki van abban, hogy ünnepeket igényel az ember, és ezeket a templomban ünnepli a lélek. – Mi ennek az alapja?

a) Istenhez tör a lélek. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem hozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

b) Istennél ünnepel a lélek. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

2. Örök ünneplésre keresik az Isten házát.

De ez az ünnepkeresés csak átfutó jellegű boldogságot akar-e biztosítani? Vajon csak zsongító elkabultságot akar-e az ember?

a) Neki örök ünneplés és boldogság a vágya. Ezért örvend szent Pál szavainak: „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

b) Számára örök ünnepet és boldogságot ad az Úr háza. „Mily kellemesek a te hajlékaid, seregeknek Ura!” (Zsolt. 83,2). Itt valósul az a táplálkozás, melynek eredménye az apostolok írásából kicsillanó isteni ígélet: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Bef.: Zarándokok vagyunk, akik örök otthont keresünk. – És a találás módja? Itt találd és látogasd az Isten templomát, jutalmul megkapod az Isten „örök házát”.

2. beszéd: A rokonok között

(Erkölcsi beszéd: Milyen „rokonhoz” húzódik az ember?)

Bev.: A családi rokonság vérszerinti és törvényes kötelékek felvétele. De csak ezeknek „rokona” az ember? A közvetlen hit így értelmezi a kötelékeket, és csak a magasabb elgondolás szélesíti a fogalom körét. – Milyen rokonok közt keresték a Gyermekeket?

1. Ember rokonai között hitték...

A család kerete a rokonságba is behúzódik. Ez magyarázza, hogy Jézust is ebben a rokonságban keresik.

a) Jól tudták ugyanis, hogy a vérrokonság kötelékei kötnek. Itt keresték. „Már egynapi járásra voltak, mikor keresni kezdték a rokonok és ismerősök között” (Lk 2,44).

b) Azt is tudták, hogy a baráti szeretet szálai is összefűznek. Itt is kereshették.

c) A szeretet szálai összefognak. Ez a testi kapcsolatoknál is nagyobb. Embereket is egybefon. – És a Mestert az égi Atyával? Az istenség birtoklásával, a Személy kettősségével egybeforrasztja.

2. Égi Atyja házában találták.

De a „Gyermek” rokonsága magasabb rendű és jellegű. Ennek valóságát és tartalmát csak Ő ismerete.

a) Ott élettél élt – az isteni Gyermek. Örök együttélés – ősi gravitációja. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

b) Ezt a rokonságot keresi az isteni Gyermek. Lélekvágyak szent gravitációja. Ezért található az égi Atya házában. Sőt egyenesen hivatkozik is reá mondván: „Miért kerestetek? Nem tudjátok, hogy

Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49).

Bef.: Vér szerinti kötelékek is kötnek. De a lélekrokonság erősebb kötelék. – Jézus életében pedig – a lénytani kapcsolat örök.

3. beszéd: A tanítók katedróján

(Homiletikai beszéd: Tanító – tanuló)

Bev.: A jeruzsálemi jelenet meglepő és megrendítő. A Gyermekek ül a katedrán, és bölcssek hallgatják a szavát. – Mi ennek a magyarázata?

1. A föld gyermeke – hallgatva ül a katedra előtt.

Az élet természetes rendje ez. Tanít a Mester, és hallgatja a gyermek.

a) Mert sokat tanult. Iskolák lelke: a tudós tanító. Ezért tanult, hogy adhasson.

b) És így sokat kap tőle a gyermek. A gyermek a feszülő és váró lélek. Nyílt lélektartály, amely a telítést a tudós lelkéből meríti.

2. De a jeruzsálemi jelenet mást mutat.

És ez a más ezt hirdeti: ég Urának Egyszülöttje – tanítva ül a katedrán.

a) Bölcsen szól a bölcsseknek.

b) A tudás okát keresőknek.

c) De a „tudás gyökérzetét” nem értőknek. – Pedig mondja Anyjának: „...Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49).

Bef.: A tudás, a tiszta látás isteni kegy. – Jézus isteni természetének és személyiségének kincse. – És mi bennünk? Isteni ajándék. Ez mikor a legértékesebb? Ha az isteni út és cél megismerésében alázatos szolgál.

4. beszéd: A „tudós Gyermekek” és a „nem tudó környezet”

(Dogmatikus beszéd: A Gyermekek bölcsességének alapja)

Bev.: A Mester öntudata és a környezet tudása gyökérzetben eltérő ismeret. Az egyik isteni, a másik látható világ nyomán, majd a kinyilatkoztatás alapján világlik meg. – Mi tehát az igaz ismeret és nem ismeret alapja?

1. Isteni öntudata a Mester ereje.

a) Megjelenésében Gyermekek. Izaiás így ír róla: „Gyermekek születnek ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk” (Iz. 9,6). – De sejtése már többet is elárul.

b) Személyében – Isten Egyszülöttje. Valóságban János szövege a döntő: „És az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). – Mi az ő ítélkezésének lényege és alapja? A végtelenségből lát a véges világba, mert Isten. Reá áll Izaiás szava: „Bizony, titokzatos Istenem vagy te, Izrael Istene, megszabadítója” (Iz. 45,15). A világ ugyanis gyökérzetében istenségének kifelé való jelentkezése. **Ezért** ragadja magával a környezetét, mert Ő nem bontogatja, hanem birtokolja az igazságot. – A közlési módja? Embereknek szólva – emberi hangokon át csendülő.

2. Függenyözött személyisége – a környezet „nem ismerésének” alapja.

a) Úgy hallgatják, mint egyszerű gyermeket.

b) Úgy csodálják, mint kivételes tehetséget.

c) Csak későbbi életében ismerik meg benne az Úr Egyszülöttjét.

Bef.: Amit a Mester tud, az az emberiség jövő életének boldogsága, de ami zárt, az a jövő események nyomán való tapasztalati megvilágosodás.

5. beszéd: A megőrzött szavak

(Dogmatikus beszéd: Az Úr szavainak jellege)

Bev.: A szavak röppennek, de a felfigyelők megőrzik. Különösen, ha az égből csengenek. – Mit hallott a Szent Szűz?

1. Égből jött hangokat.

a) Angyal hirdette fogantatását. „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél! Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni” (Lk 1,30-31).

b) Angyal hirdette születését. „Ne féljetek! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma

született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11).

c) Simeon hirdette élethívását. „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél” (Lk 2,29-31). – De a te életedben is hangzanak isteni hangok, csak figyelj és lélekedben őrizd!

2. Életét irányító szent igéket.

Az igék indító erők és emlékként élő lélekhatalmak. – De hogyan van ez?

a) Irányítanak, csengésük idején.

b) Irányítanak, élmények ébredése idején. – Ez a hír lélekedben őrzött irányító ige: „Mária pedig szívébe véste szavaikat és el-elgondolkodott rajtuk” (Lk 2,19).

c) Irányítanak – istenivé teremtés átváltoztatása idején. – De amint a Szent Szűz tett, úgy tégy te is!

Bef.: Az ember hallja, őrzi és életévé teszi. Így lesz életed a Szent Szűz utánczója!

6. beszéd: Az életté teremtett szavak

(Erkölcsei beszéd: Az Úr szavainak ereje) (Az előző beszéd erkölcsi értékelése)

Bev.: A lélek zárt kapuján kopogtat az isteni Ige. Személyesen és szóló ige alakjában. – Mít tesz az emberi lélek?

1. Emberlélek befogadja...

a) Embernek szólnak. „...többféleképpen és különböző módon szolt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz” (Zsid. 1,1).

b) Embert Isten felé fordítanak. „Én vagyok a jó pásztor: ismerem enyéimet, és enyéim ismernek engem” (Jn 10,14).

2. De csak belépő vendég-e az isteni Ige?

Ennél sokkal több! Tevékeny erő. Az emberlelket istenivé alakítja. Tehát élő Vendég, aki tevékenyen dolgozik. Mihez segít tehát az isteni Ige?

a) A lélek tisztulásához segít. „Nem veszendő magból születettek ugyanis újjá, hanem Isten élő és maradandó igéje által” (1Pét. 1,23).

b) A megszentelő kegyelem vételéhez vezet. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Ez már az **Ige** megjelenése és állandó „lakás birtoklása”. „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Verba divina sunt – vitam divinam creantia.

*

– Majd közölhető néhány beszédvázlat a **jeruzsálemi útról** és a templomban **maradás** értelméről (csak keveset és röviden, mert ezek a későbbi evangéliumi szöveg beszédvázlataiban következnek).

1. beszéd: Az áldozatokra készleges Messiás

Bev.: Az Írás szava a Messiás küldetéséről így szól: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

1. Jeruzsálemi oltárhoz zarándokolt.

a) Mindenkire törvény az útjárás.

b) Ő is hódol az isteni parancsnak.

2. Az örök áldozatra előkészül.

a) Engedelmisség az útja.

b) Áldozatosság a prelúdium.

Bef.: A Mester szava a messiási hivatás teljesítéséről így szól: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15).

2. beszéd: A szülők és rokonok között

Bev.: Jézus környezete az Isten adta emberi környezet. – Hol éli tehát életét?

1. Köztük éli – kisgyermek korát.

a) Csecsemő élete: Betlehem ... Egyiptom...

b) Gyermekélete: Názáret ... Ácsműhely...

2. De tőlük szakadozva kezdi isteni munkáját.

a) Elszakadt az úton...

b) Fűződik az égi Atyához a templomban.

Bef.: De velük élve növekszik, tőlük elszakadva hozzánk alázkodik és áldozatul ajánlkozva égi Atyjához emelkedik.

3. beszéd: Hol lehet a betlehemi csoda Gyermeké?

Bev.: Keresitek az isteni Gyermeket? – Hol lehetne?

1. Atyja az ég Ura.

a) Ő tudja. Azért odasiet.

b) Szülei hittel élik. Azért ott is keresik.

2. Otthona – az Úr temploma.

a) Lelke – örök Templomban, az Atyával él.

b) De földön is – Atyja templomában él.

Bef.: De hol a Mester? Az Úr házában és a te lelkedben.

4. beszéd: Gyermek a kora – isteni a bölcsessége

Bev.: Kis Gyermek életkora napok, hónapok, évek együttese... De bölcsessége?

1. Tanítja, amit nem tanult.

a) Hiszen gyermek...

b) Hiszen iskolán kívül élte le életét...

2. Mert tudja, amit tanít.

a) De égi Bölcsesség a valósága.

b) Belőle árad az igazság teljessége.

Bef.: Az Isten Egyszülöttjének látható kerete – a Gyermek alak; de belső személye és így ismerete – istenségének világos látása.

* *

Beszédláncok

Ezeket akkor használhatná a szónok, ha esetleg a karácsonyi gondolatokat akarná a Vízkereszt utáni 3 vasárnapon – az egymásután következő vasárnapok Evangéliumának érintésével – értékesíteni és elmélyíteni.

I. beszédlánc címe: Jézus szavai

Ez a beszédlánc arra akar figyelmeztetni, hogy Jézus szavai mindig az egek felé irányítanak.

1. beszéd: „Atyám házában kell lennem”

Bev.: Kicsoda Ő az emberek között?

1. Látszólag az embercsalád egyike.

2. Valóban az égi Atya Gyermeké.

Bef.: Csak a teljes kibontakozás és kinyilatkoztatás az idők kérdése.

2. beszéd: „Még nem jött el az én órá”

Bev.: Mikor jön el a hivatás-teljesítés ideje?

1. A zsidó törvény szerint a férfikor (30 év!) elején.

2. Isten rendelése szerint a teljes emberség elején.

Bef.: Addig készül – az Áldozatra.

3. beszéd: „Akarom, hogy tisztulj meg!”

Bev.: A Mester a szeretet Sugárzója.

1. Minden szava emelő.

2. Minden parancsa isteni életet szolgáló.

Bef.: Isteni a szava, mert teremtő az ereje!

*

II. beszédlánc címe: A Jézust látók lelkivilága

Ez a beszédlánc azt akarná fejtegetni, milyen a Krisztust valóban értők vagy értékét sejtők lelkiülete?

1. beszéd: Csodálkozásnak

Bev.: A nagy dolgok előtt csodálkozik az ember.

1. A bölcsék és írástudók csodálkoznak.

2. Szülők hittel tudva hódolnak.

Bef.: A csodálkozás a megismerés bevezetése.

2. beszéd: Csodálkozásnak... „és hittek benne”

Bev.: A csoda – csodálkozást vált ki.

1. A borra vált víz –kegyelmi figyelmet keltett.

2. A kegyelmi felfigyelésből azután hit forrászott.

Bef.: A hit azután megismeréshez segít.

3. beszéd: Nagy tömeg kísérte őt

Bev.: A Mestert tömegek követték.

1. Mert betegeket gyógyított.

2. Bűnöket bocsátott.

Bef.: Magyarázandó ez a gondolat: örök vonzással vonzódunk égi Mesterünkhöz.

*

III. beszédlánc címe: Krisztus megnyilatkozásai

Ez a beszédlánc közvetlen életét fejtegesse.

1. beszéd: Bölcsék között beszél

Bev.: Hol jelent meg a Mester?

1. A bölcsék között.

2. A nép egyszerű fiai között.

Bef.: És szólott hozzájuk.

2. beszéd: Vigadók között csodát tesz

Bev.: Kánai menyegzőn is jelen van.

1. Szent az esküvő napja.

2. Bátran vigadhat a tiszta nép csoportja.

Bef.: A boldogok között –ott a Mester.

3. beszéd: Betegek között erőt sugároz

Bev.: De az életúton csak boldogok járnak?

1. Sok ott az elesett.

2. Ott van tehát a Felemelő.

Bef.: Mert a Mester az élet embereié!

*

– Most azután zárótételül közlünk néhány **diákexhortációt**.

1. beszéd: Mi az Úr háza?

(Erkölcsei beszéd: Isten háza)

Bev.: Salamon királyról olvassuk, hogy a Dávid király gyűjtötte kincseket, aranyat, ezüstöt, zafírt, smaragdköveket, brokátokat Isten háza építésére fordította. Mindezt azért, mert az ember házat akart építeni Istennek. Ezért mondja a király: „A ház ugyanis, amit építeni akarok, nagy lesz, hiszen a mi Istenünk nagyobb minden Istennél” (2Krón. 2,5). – És a mi templomunk?

1. A templom kiemelkedett épület a házak közül.

a) A templom külsejét így láthatja az ember: a helye domb, vagy tér. Méretei az emberi lakóházat messze túlszárnyalják. Alapja az anyaföld méhén fekszik, és felfelé meredező tornya Atyánk felé emel. – Belső falai díszesek és képekkel ékítettek. Oltárszekrénye az isteni Bárány lakóhelye, ahonnan lelketekbe száll a szeretet sugara, és lelket táplál az égi Eledel.

b) A templom belsejét is ilyennek ismeri meg a látogató. Keresztkút, gyóntatószék az égi kegyelemmel telített életkezdő helye, az elveszett vagy kevesbedett kegyelmi erőknek felbuggyanó életforrása. **Erre** is áll Aggeus próféta jövendölése: „Nagyobb leszen ez új háznak dicsősége az elsőnél, úgymond a seregek Ura” (Agg. 2,10).

c) De a belső berendezés kiemelkedő szent helye az igehirdető szószék.

d) De legszentebb az Úr jelenlétét hirdető oltárszekrény, és az Úr áldozatát ismétlő oltár. Az Ószövetségben felhőben jelentkezett az Úr. A frigszekrényről ezeket olvassuk: „Az Úr felhője lebegett ugyanis nappal a hajlék felett, éjszaka meg tűz, Izrael egész népének láttára, egész utazásuk alatt” (2Móz. 40,36). Az Újszövetségben kenyér alakban van velünk az Úr! Jézus szavaiból ezeket tanuljuk: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” /Jn 6,55/. Ez a tanulság szól felénk annak a kicsi mécsesnek szavából, amely örök fényként jelzi: itt az örök Urunk! Ezért olyan nagy, szent és díszes hely a templom. Nagyobb minden háznál és értékesebb minden palotánál. Ott a földi élet kincsei halmozódnak és emberek laknak, itt égi Atyánk Egyszülöttje éli titokzatos világát. – Amit aranyban, gyöngyben, virágban, tömjénillatban hozni tudunk, minden csak jele annak: Urunk lábai alá alázódik a föld minden gyönyörűsége.

2. És az embert illetően mi a templom? – kérdezhetem tovább.

A felelet ez: a templom lelket emelő a házak között. – Mi a jellege?

a) Vonzó – az élet zajló tengeréből. Ide menekszik a küszködő. Vigasztaló – a szenvedések közepette. Itt enyhül a szenvedés. Erőt nyújtó – a lelki küzdelmek perceiben. Itt kap égi erőt a harcoló. Házzunkká kínálkozó, mert Isten háza az ember háza is. Itt talál biztos fedelet az ember.

b) Védelmi helye (azilum!). Itt nyer isteni védelmet a lélek. Vigasztalás otthona.

c) Táplálkozás szent tabernáculuma.

d) Hogyan mutatjuk ki, hogy értékeljük nagyságát? Kalaplevétellel! Keresztvetéssel! Virágok hordásával! Tiszteletteljes viselkedéssel! Hódolatos imádkozással! Így nekünk is az imák és áldozatok szent helye! Lélekemelés helye!

Bef.: Budapest egyik templomának, az újlaki Isten házának főbejáratán ez a latin szöveg olvasható: „Creatura Creatori!” („A teremtmény a Teremtőnek!”). Fenséges és igaz gondolat! – A Teremtőt tisztelettel magasra emelt templomával a teremtmény. – De az Úr így adná vissza a feleletet: Creator – creaturae (A Teremtő a teremtménynek). Mit ad? Lélektemplomot épít benne, hogy ott lakozzék Ő

maga. – Szinte ez az igazság: visszaadja az építés művét, hogy lélekben találkozhasson minden teremtmény az égi Atyjával! – Mi tehát a templom? Szent hely, ahol Isten emberrel találkozik.

2. beszéd: Az „Úr házában”

(Erkölcsi beszéd: Az együttes legyen Isten háza)

Bev.: A nevelés egy ideig a gondos szülők kezében pihen. Ilyenkor szentély a család, ahonnan isteni erőt nyer a fejlődő gyermek. De kikerülsz onnan, elvon az iskola, s most már magadra vagy hagyatva. Most már jórészt magadnak kell ügyelned arra, hogy fejlődésed nemes irányba terelődjék. Szinte azt mondanám, magadnak kell lenned annak a „szentély”-nek, ahol szól hozzád az ég Ura. – Ennek oka pedig egyszerűen az, hogy hazulról elhív az iskola, elhív a játszótér, és minden más irányú elfoglaltság hív, és így – kikerülve a felügyelet alól – magadra maradsz. – De drága jó édesanyád gondja kísér. Hol is lehet az én drága gyermekem? Mit csinálhat? Vajon nem érte-e valami baj? Ha múlik az idő és közeleg, vagy talán el is múlt a rendes hazaérkezési idő, aggódva nézegeti az órát és kérdegeti: hol késik a szeretett gyermek? Ki-kinéz, talán eléje megy, sőt nem egy esetben keresésére indul, mert gondosan félti és féltve figyeli a magára maradt ártatlan lelket. Mintha a Szent Születet látnám, aki a rokonok közt keresi és keresve nem találja, visszamegy Jeruzsálembe, hogy megtalálja azt, akit szeret, akinek elvesztésétől remeg... „Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálembe és ott keresték” (Lk 2,45). – Ne csodálkozzatok, hogy aggódnak értetek! – Nagyok vagyunk! – gondoljátok magatokban. Igen, nagyok! De nem ismeritek azokat a veszélyeket, amelyek a „nagyok”-ra is várakoznak. Gyermekes ésszel olyan dolgokba keveredhettek, amelyek egész életetek megromlását eredményezhetik. – Jól jegyezd meg: rossz és jó társaság egész életednek irányát megszabja.

1. Az iskola padjai között megtelepszik a jó és a rossz gyermek.

Az igazság az, hogy a tisztalelkű gyermek is elkallódhat a gonosz társaság zavaros együttesében.

a) Az **utcán** helyet kér a szemét. Az erkölcsi szemét is, és nem egy esetben megmételtyezheti még finom, leheletszerű lelkedet a szemtelen beszéd. Hazamenet közben többekkel mehetsz s tán ártatlanul barátodul fogadsz olyan társat, kit maga helyett küldött melléd a gonosz lélek s aki mindig jobban hozzád férközve egész boldogtalanná tehet.

b) Ezt mind-mind elgondolja a jó szülő. Félő szívvel bocsát el reggel, és ha nem is látod, reszkető lélekkel nyomja ajkadra a búcsúcsókot, mert nem tudja, hogyan lát viszont téged, kinek lelki-testi jólétéért egy életet hoz áldozatul. – Gondolj sokszor arra: ez a hely és társaság nem Isten házában a „közelsége”.

2. És mit gondolsz: mily örömmel hallja vagy látja, hogy az iskolában a jó gyermekek társaságában töltöd az életedet?

Ne felejtsetd! Ezek társasága Isten templomának közelségében való élés valósága.

a) Mily örömmel látja, hogy a legderekből gyermekek kíséretében érkezel haza, vagy nem fogja el a boldogság érzete, ha azt látja, vagy hallja, hogy a templomban voltál, Isten kegyelmét kérted?

b. Kedves kis barátaim! Erre csak az a vigasztaló gondolat támadhat a lélekben: aki az Isten közelét keresi, ahhoz közel megy, ahhoz közel áll az Isten. Boldog az a szülő, aki gyermekét így látja viszont. Boldog az a szülő, akinek gyermeke a templomban található. Boldog az a gyermek, aki szülőinek távollétében így gondoskodik magáról. De boldog az a gyermek is, aki így szólhat a kereső szülőknek: „Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49).

Bef.: A templomban megtalált kis Jézusról azt mondja az Evangélium: „Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,52). – Igen! Az a gyermek, aki az Isten keresése miatt késik, s akit a váró szülőknek a templomban kell megtalálni, az nem lehet más, mint áldott barátja a kis Jézusnak. Az csak növekedhet bölcsességben és kedvességben Isten és az emberek előtt.

3. beszéd: Az „Úrnál!”

(Erkölcsi beszéd: Az igazi társaság)

Bev.: A gyermek nem lehet mindig a szülő közelében, de boldog az a szülő, aki tőle távollevő gyermekét az Úr házában, vagy bölcs emberek társaságában találja. De nemcsak a gyermekét féltő szülő lehet ilyenkor boldog, hanem boldog lehet az a gyermek, aki szülői távollétében Isten közelségét és bölcs emberek társaságát keresi. Megnyugvás a szülőknek, s záloga a kis ember helyes és nemes ki-

fejlődésének.

1. Isten közelségét kell keresnem.

De hol található?

a) Távol a világ zajától, vásári lármájától. A hely ahol vagy, szent. Mózes érzései támadnak fel bennünk, amikor az égő csipkebokrot látta: „Oldd le lábadról a sarudat: mert a hely, amelyen állsz, szent föld” (2Móz. 3,5).

b) Bennünk, a lélekben szólal fel ez a hang. Vesd le földi saruidat, vesd el a föld gondolatait, alantass érzéseit ezen a szent helyen; Istenhez emeld fel szívedet! Állandóan emlékedben legyen, és sohase felejtse el a spanyol király szavait, amelyeket távozó fiához intézett: állandóan emlékedben legyen, hogy a spanyol király fia vagy! – Te mindig gondoldj arra: Krisztus testvére vagy!

c) Az oltár, a szent festmények mind az Isten közelségére vallanak. Az Ószövetségben a frigyszekrény a szentélyben állott, ahova csak a főpap léphetett be, – de csak évente egyszer. A szentmise-áldozat a legszentebb, igazi engesztelő áldozat. Főpapi hangulat szálljon meg a szentmisén. A szentek szentjében vagytok! A főpap csak évente egyszer mehetett be, én mindig odamehetek! Ez az igazi frigyszekrény! Az első fa és arany; de az Isten jelenlétét jelképezi; emez: az Oltáriszentség, Krisztus valóságos jelenlétét élénk állító. „Mily kellemesek a te hajlékaid, seregeknek Ura!” (Zsolt. 83,2). Ez felelem! Nincs itt alantasság! A szüleitől távollevő Krisztus is azt mondja: „Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49). Szeretem én is az Úr házat. Hadd örvendjen a lelkem. Hadd nyugodjék meg szüleim háborgó lelke. Nem tudjátok, hogy Atyám házában kell lennem?

2. A bölcsék között kell lennem.

Nem keresve az alantass emberek barátságát.

a) Kiket keresem? A komolyakat keresem. Akikkel lehet nemes dolgokról beszélni. Akik csodálkozni tudnak a te életbölcösségeden. Akikből hiányzik a cinizmus, a szemtelen felületesség. Az írástudók társaságát is keresem. Ők az élet ismerői. Akik utat tudnak és akarnak mutatni. Ehhez nagy komolyság és megértés kell. De ez nagy jó, nagy áldás nekem.

b) Milyen léssen jutalmam? Megnyugtató érzés a szülőknek a játszani menő gyermekről. Záloga a fejlődésben levő gyermek lelkének. Biztos, hogy nem keres durva elemeket. Neki nem levegője a miazma, nem anyaföldje a mocsár. Tiszta légkör, termő talaj, virágos rét az igazi hazája. Ily környezet csodálkozik majd bölcösségeden. – Nem tanulta mindezt a templomjáró és alantass társaságot kerülő gyermek. De az Isten kegyelme fejlesztette ezt benne. Megszégyenül előtte mindenki és épül azokon a nemes gondolatokon, amelyek benne megnyilvánulnak.

Bef.: Bölcs lehet ilyenképpen a tisztalelkű, Istent szívében hordó gyermek is. Az Isten közelsége felemelő gondolkodásának keresése ez. Ez a nemes lélek nemes aspirációja. Boldog az az ember, aki ezt teszi. Ettől a nemes törekvéstől áthatva himnuszot éneklő lelkület ragadjon meg bennünket az ünnepi csendben. Közel leszünk az Istenhez, lelkünk fejlesztőjéhez, életünk nemesítőjéhez.

4. beszéd: A „család Atyja”

(Dogmatikus beszéd: Isten a mi Atyánk és mi a gyermekei vagyunk)

Bev.: Az otthon érzése kedves az embereknek. A kis diák ha idegenbe megy, visszavágyik az otthon puha meleg ölébe. A fekete kenyér édesebb otthon, mint a fehér kalács idegenben... A felnőtt férfi is vágyakozik otthona után. Ott biztosan érzi magát. Mi ennek az oka? „Nem csak kenyérral él az ember” (Lk 4,4). Kell a léleknek olyan érzület is, a szeretet érzülete, amely kedvessé teszi közvetlen környezetét. – De milyen széles gyűrűződő az emberek köre, és mi a legszélesebb körbe fogott ember kötelessége?

1. Szerte-terülő az emberek életköre.

Az embernek, mindenkinek tágasabb otthona is van a családi otthonnál.

a) Az ország, az egész föld tágas otthona mindnyájunknak. Ebben élünk, ebben mozgunk. Itt is vannak szeretők és vannak gyűlölködők. Nagy családot alkotunk. És ki lesz boldog ebben a nagy otthonban? Ki fogja tényleg otthonnak érezni ezt a nagy világot? Kit fog örömmre hangolni a nagy család? Ki fog testvért keresni és szeretni minden emberben? – Az otthon az atyai és anyai szeretet, ezek jelenléte, vagy esetleges elhalásuk után fennmaradó kedves emlékek teszik kedvessé. A kép, amely őt ábrázolja... A toll, amelyet ő forgatott...

b) Amde a nagy családban is, a világ otthonában is csak az érzi jól magát, aki megsejti, hogy van Atyja ennek a nagy családnak, aki az egész világban reátalál és jelenlétét észleli a jó Atyának. – Reáta-

lál a nagy természetben. Önmagában az eseményekben. Gondviselő Atya intézkedéseit keresi és leli fel az események láncolatában. Jóban jutalmazót, rosszban büntetőt, figyelmeztetőt! Hogyan eshetne kétségbe a remegő fia, mikor vele, közelében van az erőteljes Atya? Ha csapások érnek és te mégsem roskadsz össze, csodálkozva fogják kérdezni tőled: hogy van az, hogy nincs megtörve a lelked a csapások alatt? Hogyan lehetséges, hogy erőteljes maradtál? Bátor és kedves? – „Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49)... Mily vigasztaló ez a tudat.

2. De minden körzetben kötelesség a fiú szeretete.

Miben jelentkezik ez a szeretet?

a) A szeretet is elismerése a legszentebb kapcsolatnak. Tőle vagyunk és Hozzá tartozunk. A Káté szavát kell vallani: „Azért vagyunk a világon, hogy Istent megismerjük, szeressük, neki szolgáljunk és ezáltal üdvözüljünk (vagyis a mennyországba jussunk)!”

b) Azután alázatos alárendelés törvényeivel szemben. Az egész természet Isten előtt hódoló. Az ember, az értelmes fiú még inkább alázkodó legyen. Pásztorok lelke kell!

c) Majd hűségesen kell követni parancsait A Sinai hegyen csendülő tízparancsolatot épp úgy, mint a krisztusi kinyilatkoztatást. Egyházunk szavát is! Ő Krisztust közvetíti!

d) Végül egész létezőkétesedéssel kell kialakítani Isten tökéletesebb képét. A természetes életben a fiú igen gyakran a szülőkre hasonlít. De ez öröklési törvény. A természetfeletti életben Isten képére kell magunkat alakítanunk. De ez az istenfiúság parancsolta szent törvény.

Bef.: Ha valaki reátalál arra, hogy a nagy világ Atyja az Isten, és fiúi kötelességteljesítéssel éli életét, akkor otthonban él, ahonnan csak az örök otthonba vágyakozik.

* *

b/ alcsoport: Karácsony ünnepkörét idéző tételek

Az is elképzelhető, hogy a Vízkereszt utáni vasárnapokon visszautalunk az Advent-Vízkereszt vasárnapjaira is és a **Karácsony** misztériumából levezethető következtetésekről szólunk. Mintegy így fogalmaznám meg a tételsort: mit tanultunk Krisztus születéséből és mit kell tennünk, hogy hűséges tanítványok legyünk? – A főgondolat lehetne: „**A szent Karácsony ünnepkörében**”. A tartalom, illetve tárgykör: Advent I. vasárnapjától Vízkereszt utáni VI. vasárnap. Ez az együttes szép beszédláncokat adhatna. De ebben a tervezetben valójában érzékeltető tételmintákat adunk, és csak **Karácsony másnapjától Vízkereszt utáni III. vasárnapig bezárólag** (Advent vasárnapjai, Karácsony ünnepe és Szilveszter napja is külön kötetben található; Szilveszter itt arra az esetre szerepel, ha vasárnapra esik. Újévre és Vízkeresztre is külön kötetek állnak rendelkezésre).

I. sorozat:

A/ **Betlehem rejtekében,**

B/ **Mit adott nekünk Betlehem?**

Szt.István vértanú napja: **Aldozatos szeretet lelkét**

Vasárnapi Szilveszter napja: **A szenvedést becsülő lelket**

Újév napja: **Jézus nevéből sugárzó dicsfényt**

Vízkereszt: **Adakozó lelket**

Vízkereszt utáni I. vasárnap: **A családi élet becsülését**

Vízkereszt utáni II. vasárnap: **A tiszta örömök kelyhét**

Vízkereszt utáni III. vasárnap: **A csodát váró bizakodást**

*

II. sorozat:

A/ **Betlehem „jelentkezése”,**

B/ **Mit vár tőlünk Betlehem?**

Szt.István vértanú napja: **Halálig aldozatos hűséget, szolgálatot**

Vasárnapi Szilveszter napja: **Szenvedésben is kitartó szolgálatot**

Újév napja: Nevét megdicsőítő szolgálatot
 Vízkereszt: Földi kincsekről lemondó szolgálatot
 Vízkereszt utáni I. vasárnap: A családi élet szent szolgálatát
 Vízkereszt utáni II. vasárnap: A segítő jószág szolgálatát
 Vízkereszt utáni III. vasárnap: A másokhoz alázkodó szolgálatot

*

III. sorozat:

A/ A tudást várók keresése,
 B/ A fényben élők a Gyermeke-Mester iskolájában
 Szt.István vértanú napja: Mit tanult a diakónus István?
 Vasárnapi Szilveszter napja: Mit tanult a Boldogságos Szent Szűz?
 Újév napja: Mit tanultak a zsidó papok?
 Vízkereszt: Mit tanultak a napkeleti bölcsek?
 Vízkereszt utáni I. vasárnap: Mit tanultak az egyszerű családok?
 Vízkereszt utáni II. vasárnap: Mit tanultak az örvendezve vigadozók?
 Vízkereszt utáni III. vasárnap: Mit tanultak a betegek és nyomorultak?

*

IV. sorozat:

A/ A megjelent Üdvözítő elrejtőzködött környezete,
 B/ A környezet lelke
 Szt.István vértanú napja: Az áldozatos önfeláldozás lelke
 Vasárnapi Szilveszter napja: A készséges szenvedés lelke
 Újév napja: A megdicsőítés lelke
 Vízkereszt: Az áldozatos lemondás és hódolás lelke
 Vízkereszt utáni I. vasárnap: A csendes munka lelke
 Vízkereszt utáni II. vasárnap: A derű és öröm lelke
 Vízkereszt utáni III. vasárnap: A segítő szeretet lelke

*

V. sorozat:

A/ Az Urat keresők lendülete,
 B/ Az Urat megtalálók életkincsei és életörömei
 Szt.István vértanú napja: Az áldozatosság öröme
 Vasárnapi Szilveszter napja: A szenvedések öröme nyílása
 Újév napja: Az Úr nevének dicső birtoklása
 Vízkereszt: Az Úr előtti hódolás boldogsága
 Vízkereszt utáni I. vasárnap: A Szent Családhoz tartozás öröme
 Vízkereszt utáni II. vasárnap: Az Úr asztalához emelkedő öröme
 Vízkereszt utáni III. vasárnap: A segítő jobb birtoklásának boldogsága

*

–Egy sorozat-változat főgondolatai:

I. sorozat:

A/ Az elrejtőző Üdvözítő,
 B/ Mit adott nekünk a megjelenő Üdvözítő?

II. sorozat:

A/ **Kit és mit vártunk mi?**

B/ **Kit és mit kaptunk mi?**

III. sorozat:

A/ **A ködben élő tanulása,**

B/ **A fényben élő Gyermekek tanítása**

IV. sorozat:

A/ **Az isteni Gondviselés csendes munkája,**

B/ **A karácsonyi lelkek rejtett munkája**

V. sorozat:

A/ **Az Urat keresők erőfeszítése,**

B/ **Az Urat találók öröme**

* *

c/ alcsoport: Vízkereszt utáni I-VI. vasárnaphoz és farsang 3 vasárnapjához írt beszédek

A **Vízkereszt utáni I-VI. vasárnap** beszédvázai nem tekintendők beszédláncnak, hanem külön-külön tartalmaznak 3-3 (esetlegesen sorozatban is elmondható) beszédtervezetet. – Tárgyi szempontból azonban még azt is figyelemmel kísérhetjük, hogy ebbe az időbe esik **farsang egy része**. Itt tehát az a pozitív lehetőség is kínálkozik, hogy az Istennek tetsző és helyes szórakozási módokról tanítsa ki a lelkipásztor a hívők seregét. – De ha erre a területre lép a szónok, akkor igazán óvakodnia kell az igen könnyű szidalmazásoktól, mert ezek csak rontanak és semmit sem használnak. Erősen hangsúlyozzuk, hogy az elítélő hang csak hátere lehet a pozitív, helyes irányításnak. – Ami azután a módot illeti, arra nézve azt jegyezhetjük meg, hogy örvendetes hangokat pendítsünk meg, mert hisz az Úr születésének örömmünepkörében élünk... – Mi ezt a kérdést és tételeit a hetvened-hatvanad-ötvened vasárnapkal kapcsolva hozzuk. – Így nézzük most egymás után az egyes részeket.

I. vasárnap főgondolata: A „zarándok Jézus” anyagi környezete

1. beszéd: **A kövek**

1. A házak falai.

2. Isten házának falai.

2. beszéd: **Az útszéli fák**

3. beszéd: **A teherhordó állatok**

*

II. vasárnap főgondolata: Kánai gondolatok

1. beszéd: **A forrás**

1. Vizek anyja...

2. Újjászületés anyaméhe...

2. beszéd: **A szőlőtő**

1. Belőle csordul – az üdítő ital.

2. A Mester akaratából – csordul a kánai bor.

3. beszéd: **Darazsak és méhek**

1. Érlelik a mézet.

2. Termelik a mézet.

*

III. vasárnap főgondolata: A hegyről lejövet

1. beszéd: A hegyek
2. beszéd: Az erdők fenyői
 1. Kevesebb – a koporsó.
 2. Több – a bölcső.
3. beszéd: A nép háziállatai

*

IV. vasárnap főgondolata: „A hatalom és a Hatalom!”

1. beszéd: Az éles hullám
2. beszéd: Erdők faóriásai
3. beszéd: Az igazi hajó

*

V. vasárnap főgondolata: Gondviselés

1. beszéd: Az Úr szántóföldje
2. beszéd: A zsendülő vetés
3. beszéd: Az ég madarai

*

VI. vasárnap főgondolata: Növekedés

1. beszéd: Az élesztő
2. beszéd: A lengő búzatábla
3. beszéd: Az Úr tápláltjai

*

Hetvened vasárnap főgondolata: Munka és bér

1. beszéd: A dénár
2. beszéd: A szőlőtábla
3. beszéd: A „mélységen” élő állatok

*

Hatvanad vasárnap főgondolata: „Magvetés”

1. beszéd: Az útszél és a kőszikla
2. beszéd: A termést hozó kalász
3. beszéd: A határ ökrei

*

Ötvened vasárnap főgondolata: „Szolgáljátok az Urat örvendezve” (Zsolt. 99,2)

1. beszéd: Az útszél további értelme
2. beszéd: A legelők
3. beszéd: Ovei parcuae

* *

– **Kissé különleges** sorozatokat lehet kidolgozni, de egy-egy beszéd alakjában külön is alkalmazhatók a következő tételek, amelyek főcíme lehetne:

„A természet iskolájában”

(A következő 3 tétel tovább osztható beszédekre)

1. Az élettelen világ tanítása
2. Az élő világ – növény és állat – tanítása
3. Az élettelenek és élők csodabarlangjában

(Mindegyik tételhez – akár minden vasárnapra elosztott beszédekként – némi ötletszerű kapcsolat mindig található a vasárnapi **liturgiában!**)

* * *

B/ rész – c/ csoportja: Szentleckék szövegeire épített beszédek

Ide olyan **beszédlánc**-vázlatokat osztottunk be, amelyek a jelzett vasárnapok Szentleckéinek szövegére építve fonódnak egybe. – Itt látszólag ellene mondunk a mostani kötet „előszavának”, ahol a beszédlánccok alkalmazását a Vízkereszt utáni vasárnapokra nézve kevésbé alkalmasnak mondtuk (mozgó vasárnapokról van szó). Ennek a látszatnak ellenére a **Szentleckéknél** alkalmazzuk az egybefogó rendszert, mert ezek a szövegek parancsolják, hogy reájuk építkező **rendszerek** közöltessenek, mert más alkalommal is igen jól felhasználhatók.

I. beszédlánc címe: Az Úr „választottai”

1. beszéd: Az apostolok

(Erkölcsei beszéd: Isten küldöttei)

Bev.: Az Újszövetség tanításának kinyilatkoztatója is az Úr, hirdetői az apostolok. Az örök élet Ura az emberiség igehirdetője, de az Újszövetség apostolai az ige hangszórói. Nem tőlük az ige, hanem rajtuk keresztül szól hozzánk az Isten. Azért olvassuk olyan hódolattal szent Pál tanító és intó szavait, mert bennük az égi Üdvözítő visszhangját halljuk és követjük. – De vajon csak nekik adta-e ezt a kegyet a Mester?

1. A tizenkettő alkotója azt a szent együttest,

amelynek választottjai a Mester áldozatos követői lettek és későbbi meghatalmazással szélesebb apostoli munkát is végeztek.

a) Ők tehát a hangfelvevők. Olyan szent hivatással, amelynek erejében dolgozniuk kell az ige elterjesztésében. Nem őrzők (custodes), hanem birtoklók (posidentes) és meghirdetők.

b) Ők a továbbcsendítők. Az isteni ígét nem zártan őrzők, hanem az ígét értékesítők. – Menjetek tehát és tegyetek tanítványommá minden népet” (Mt 28,19). Ezt végezték kezdetben, ezt vette át tőlük minden utóduk. Ezt igazolja a népvándorlás népeinek és a pogányoknak missziós térítése.

c) De ők az igazolók, az élő tanúk. Láttak és hallottak, tehát tudnak. – „Ez az a tanítvány, aki tanúságot tesz minderről és ezeket írta. Tudjuk, hogy igaz az ő tanúsága” (Jn 21,24). – Érdekeik nem ennek hirdetését javallták. Sorsuk üldöztetés és végül a halál. – Kik halnak meg tanításukért? Csak azok, akiknek belső meggyőződése törhetetlen.

2. Ők a hivatalos küldöttek.

a) Jézus indítja. „Úgy küldelek titeket, mint juhokat a farkasok közé. Legyetek tehát okosak, mint a

kígyók és ártatlanok, mint a galambok” (Jn 10,16).

b) Ámde ez a küldés nem elszakadás, hanem olyan együttmaradás, amelyet így erősít a Mester: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

c. Sőt a Szentlelket küldi nekik, hogy eszükbe juttasson mindent: „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). – Így: Isten nevében, a tapasztalatok tudatában, az igazságot megvilágító Szentlélek birtokában csendítik az igét, amelynek igazságát vértanúi halállal pecsételték igazsággá.

3. Minden egyes hitlejesztő csatlakozik az apostolok díszes együtteséhez.

Milyen boldog az, akit hívott a Mester! A „tizenkettőt” mellé „hetvenkettőt” is rendelt. Ezek az útkészítők. Olyanok, mint Keresztelő szt. János. Róluk mondja az Írás: „Ezután az Úr más hetvenkét tanítványt választott ki és kettenként maga előtt küldte őket azokba a városokba és falvakba, ahová készült” (Lk 10,1).

a) De ne felejtse jó hívő: minden szülő isteni küldött.

b) Minden társadalmi, lelki szolgálatot végző isteni küldött. Lehet ez: szóbeli (tanítás, beszéd). Lehet ez: írásbeli (irodalom, művészet). Lehet ez: példa (saját életünk tanító szava).

c) Minden hithirdető isteni küldött. Itt elsősorban a messze világok között dolgozó isteni követekre gondolok (misszionáriusok!). Lehet azonban itthoni lélekmisszió. Sok drága testvér rászorul az emberi élet megemelő isteni fényvetésére. Lehet azután pogány testvérek világára szorítkozni. Itt is lehet: papi. Itt is lehet: egészségi. Itt is lehet: közösségi, kulturális. Végül is mindig: szolgálatadás. Röviden: küldetés, hivatásteljesítés, azaz: apostolság.

Bef.: Igen sokszor halljuk ezt a kifejezést: valóságos apostol! Lám! A nemes ügyek nem „ügyneköket”, hanem „apostolokat” igényelnek.

2. beszéd: Az Úr karizmatikusai

(Erkölcsi beszéd: Isten adománya)

Bev.: Az isteni küldetés hordozói az Úr kegyelmének indításával kezdenek. De a hivatással járó egyetemes kegyelem mellett egyes – küldött különleges kiváltsággal indul. Ne csodálkozzunk a kegyek különféleségének tényén. Minden való, élettelen, élő és az ember is idecsalható, – a kiváltságok egyéni formáit is hordozza. Sőt az emberek különösen. Az egyik kezűgyes, a másik szellemileg áldottabb, a harmadik lelkiezővel gazdagított... A lélek vonalán ezek az egyéni kiváltságok a **karizmák**, melyek értékesítését várja az Adakozó. – De hogyan kell ezt értelmeznünk és értékesítenünk?

1. Egyéni kegy a karizma.

A karizma fogalmilag olyan kivételes lelki kincset jelent, amely az igehirdetőt az Úr szerinti elgondolás **tökéletesebb** hirdetésére teszi alkalmassá.

a) Lehet ez a prófécia kegye. „...aki a prófétálást kapta, prófétáljon a hit szabálya szerint...” (Róm. 12,6). Erre egyenesen hív, vagy egyes esetre indít az Isten.

b) Lehet ez a szolgálat lendülete. Olyan készség, amely Sámuel lelkében jelentkezett.

c) Lehet ez a nyelvek ismerete. Érthető nyelv – az ismert nyelv. De átütő erejű beszéd még az idegen nyelven is megindító. „Meglepődtek és álmélkodva mondták: „Ugye ezek, akik itt beszélnek, mindnyájan Galileából valók? Hogyan hallhatja akkor mindegyikünk saját anyanyelvét?” (Ap.Csel. 2,7-8). Kegyelmi értékkel pedig egyenesen érthető.

d) De lehet ez a lélek különös türelme. Olyan lelkület, amely minden támadást könnyedén elvisel. Bajokban is kitartó (Jób példája). – A tanító ember, a családapa és családanya nagyon sokat kell, hogy birtokoljon ebből. Már csak azért is, mert a gyermek változatos élete mindig új helyzeteket teremt. Sokszor kérdések tömegével zavar... Sokszor váratlan fegyelmezetlenségével izgat... Majd egészen különleges viselkedésével, játékszerzetlenségével, nem tanulással, hibás cselekedetekkel egészen felizítja a gondos lelkek higgadságát. – Ezek a kincsek tehát – egyéni adományok.

2. Értékesítését várja az Adakozó.

De miért veszi ezeket az ember? Azért, hogy életkörülményeink szerint értékesítsük. De hol találhatók fel ezek az élet valóságában? Figyeld csak és reájuk fogsz döbenni.

a) A szülők adományaiban. És ezek sora? Először: a különös szeretet. Önfeláldozó készség. Feszültségig menő türelme. Mindig jó látása. Mindig és könnyen való megbocsátás kegye.

b) Másodsorban: a tanító adományban. És ezek sora? Nagyobb tudás. Megértő viselkedés. Békés lélek. Derűs lelkület.

c) Harmadsorban: minden ember életében. Kinek-kinek mi a hivatása, azzal arányos az Isten adta adománya. És ezek sora? Mindenki része egyikben-másikban. Egyik technikai ügyességgel áldott, a másik tudós, a harmadik művész, a negyedik életművész...

Mi most a teendő? Keresni kell az érvényesítés módját. Hogyan? A lélek jó tulajdonságainak vizsgálatával. Keresni kell az értékesítés helyét. Hol? Az életkeret valóságos helyzetében. Keresni kell az értékesítés idejét. Mikor? A napi lelkivizsgálatok idején. – Mi az állandó felelet? Az, hogy dolgozzál szót. Pál szavai szerint: „importune – opportune” (2Tim. 4,2). Lényeg: értékessé és életté alakítsd, amit kincsként kaptál az égből. Akár magadat tökéletesíted így, akár másokat szolgál az életed.

Bef.: Kincsek hordozói, nem az élet „Lázárai” vagyunk. Isten mindenkit gazdagon indít. Fejlesztjük tehetségeinket, kamatoztassuk talentumainkat és végül gazdagon szórjuk életkincseinket!

3. beszéd: Magadat ne hamar tartsd ilyennek!

(Erkölcsi beszéd: Hivatásra való felkészülés)

Bev.: Az önkritika az ember igazi vonalvezetésének legerősebb eszköze. A régi közmondások egyike így szól: „magadról szólva rövid legyen a mondatod!” Krisztus Urunk így szól erről: „Aki tehát kicsinnyé lesz, mint a gyermek, az a legnagyobb a mennyek országában” (Mt 18,4).

1. Figyeljen tehát a lelked!

Hogy mi a te hivatásod, azt is lassú és szerény ítékezéssel iparkodj megállapítani. De vigyázz arra, hogy olyan legyen életed, hogy méltó legyen az isteni hivatásra. Még akkor is, hogyha első pillanatra több jót tudnál, vagy akarnál mondani hivatásodról. Felkészülésed akkor lesz igazi, ha világos előtted ez az igazság: „Ki tesz téged másnál különbbé? Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor. 4,7).

a) Fő hivatásod: magad életének üdvözítése. Ennek első része és szerves gyökérzete: kevesebbet törődj a földiekkel és erősen kapcsolódj az örök értékekhez. Folytathatnók: a közvetlen életkeret és így alkotott élethivatás betöltése. Lehetsz te kézműves, vagy művész, minden esetben leglényegesebb, hogy életművész, az Isten szentje alakuljon ki belőled. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26).

b) De önértékelésed is legyen elszerényedő. Az „én” ne legyen állandó alanya mondatodnak. A tudás, a művészi készség, erkölcsi jóság nemcsak a „te” sajátod! Mit dicsekszel ezekkel? Te szerezted? Mindent kaptál! Istentől! – Mit ér el így az ember? Helyes életcél-látás és igaz önismeret arra juttat, hogy Isten a célkitűző, Isten a te teremtőd és Isten a te adakozód! – Ha azután ezen az úton indulsz útnak, akkor ennek eredménye: a helyes útjárás. És ha még hozzávesszük – csak érintve –, hogy mennyit elvesztegettünk és mennyi bűn terhét hordoztuk, akkor azonnal kevésre értékelődik az „én öfensége”. De különben is várd meg, míg szolgálatra hív az Úr!

2. Hívjon szolgálatra – a Mester!

Ez legyen a jelszavad: várom, várom az Úr szavát! – Honnan veszed a hivatás kegyelmének a tudatát?

a) A mások által is megállapított életkincsek, karizmák valóságos hordozásából (Pl. nem építenek géphajót pocsolyák számára, léghajót a szoba levegője részére!)! Van arány – a képesség és a valóság között!

b) Az egyenes beállításból! Ahova kerültél, ott hivatott vagy! Csak ne magad furakodj, hanem szerényen helyezkedj! Angol mondás: „minden embert a maga helyére!” (Right man on right place!). Ne rettegj! Ha érték vagy, akkor hívnak! Miért? Mert szükség van rád!

c) A végzett munka örömeiből! Aki jó helyen van, az jól is érzi magát! Aki hivatást talál és azt teljesíti, az boldogságra is talál. Mégpedig azért, mert az alakító munka mindig boldogságot termel. Jól jegyezd meg: ha lelked célokat látott, életed helyes eszközöket használt, és így termelővé lettél Isten országában, akkor boldogság honol lélekszentélyed világában. Nem az a fontos, hogy magad birtokolod-e az eredményt. Az a lényeg, hogy gazdagítottad életed és embertársaidat! – Íme a boldogság, mint az elhivatottság jele.

Bef.: Igen gyakran mondogatják öregedő emberek: haj, ha most kezdeném, de más pályát kezdenék! Ezek az élet „kuli népéhez” tartozók gyászemberei. Az igazi elhivatott azt mondaná: Uram! Ha újra hívásodat várnám, akkor is a mostani hivatásért esengenék!

4. beszéd: A szeretet szóljon belőled!

(Erkölcsi beszéd: Az isteni küldött alaphangja: a szeretet)

Bev.: A küldetés sokfélesége mellett az alaphangnak egységet hirdetőnek kell lennie. – A nagy szimfonikus zenekar száz hangszerrel muzsikál, mégis egyetlen hangra hangoltan szól minden egyes hegedű, vagy trombita. Basszus, vagy prímhegedű, kontra vagy cselló az egész szimfóniát átjáró alaphangra hangolt. Hárfák melódiája és nagybőgő hangbúgása az alpból ömleszteti akkordjait. – Az emberélet nagy szimfóniáját játszó művészek, vagy tanító mesterek tudomásul vehetik, hogy az a hivatásuk, hogy a Mester tanítása szerint a szeretet alaphangját kell állandóan csendíteniük. – Hogyan kell ezt megvalósítani?

1. Élethárfa legyen a lelked.

Mit jelent ez? Első szavam az Írás szava legyen: „Ne tartozzatok senkinek semmivel, csak kölcsönös szeretettel, mert aki felebarátját szereti, teljesíti a törvényt” (Róm. 13,8). – Most azután így bontsd e szent ígét részletes igazsággá:

a) Teremtsd magad **ilyen** finom felfogóvá. Isten, terve szerint, ugyanis nem durva tönknek, hanem melodikusan muzsikáló szellemnek teremtett. Figyeld csak, hogyan veszi át ősi természeténél fogva az ég minden behatását. Szinte azt mondom: Isten kezéből kikerült gyermeklélek örök rezonátora az ég minden rezdülésének.

b) Majd húrozottan forduljon a hangforrások felé... Figyeld csak jól: az egekből jön az isteni dal, és ezt fogja fel lélekhárfád húrja. Majd feszülten forduljon a hárfa a pengetni akaró ujjak felé. A pengető ujj nyomán melódia csendül belőle. De ezt végül is te zenged!

c) Hűséges eszköze légy a rajtad muzsikáló művészeknek. Mert lelked hárfáján művészkezek muzsikálnak. –De kik ezek? Ha Isten a művész, akkor fenséges dalt csendítsen rezgésed. Ha ember a művész, akkor az élet szépségeiről zengjen a dalod. Ha pedig magad muzsikálsz, akkor pengő, csengő, zsongó hangszere az élet dalának, úgy szólalj meg, hogy diadalmas élethemnuszt daloljon lelked ön-magad örömeire, embertestvéreink boldogságára és égi Istenatyád udvarlására.

2. A szeretet melódiáját játssza életed!

Az ember életét jellemző fenséges hárfádnak mi az alaphangja? A felelet egyszerű: a szeretet. De a részletei sokrétűen bontakozók. – Mik tehát a részletek?

a) Szeretete a világnak. „És látá Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

b) Szeretete az életnek. „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjete!” (Fil. 4,4).

c) Szeretete minden embernek. „Ne tartozzatok senkinek semmivel, csak kölcsönös szeretettel, mert aki felebarátját szereti, teljesíti a törvényt” (Róm. 13,8).

d) Szeretete az Istennek. „Én az Úr vagyok, a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földéről, a rab-szolgaság házából. Rajtam kívül más istened ne legyen” (5Móz. 5,6-7). „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből” (5Móz. 6,5 és Mk 12,30).

Az ilyen dalt csendítők azután egybecsengenek a természettel, az emberekkel, az angyalokkal és a mindenható Istennel!

Bef.: Nem fenséges-e ilyen alaphangon az egész mindenség zúgó, búgó, daloló együttese? A szeretet Ura az alaphang! Hozzá idomulva, Belőle és Érte zeng az élet szent himnusza!

5. beszéd: Tetteitek hirdessék az Istent!

(Erkölcsi beszéd: Isten embere)

Bev.: „A tettek beszélnek!” – ez a régi bölcs mondás, amely látszólag megtagadja azt a másikat: „a szavak szülik a tetteket!” Van annyi igazság az utóbbiban, hogy a rábeszélő szó indító erő, de tagadhatatlan, hogy a tett minden szónál erősebben csengő. – Mi legyen az Isten követeit jellemző életjegy?

1. Tett az Isten.

Azt igen gyakran halljuk, hogy Isten a tökéletes tevékenység. Mindezt azért kell értelmeznünk, hogy ebből a tényből vonhassuk le a következtetést: milyennek kell lennie az Istent hirdető isteni követeknek? Isten a „purus actus” – a következőket jelenti:

a) Nincs benne lehetőség, hanem állandó tevékenység. Belső életében a Szentháromság élete mutatja a legbelsőbb tettet, kifelé való működésben a teremtés, a fenntartás, a gondviselés, a megváltás és a megszentelés a tevékenységek külső jelei.

b) Nincs benne változás... Az örökkévaló létben a Fiú születése az öröktől való születés, a Szentléleknek származása pedig – Atyától és Fiútól – öröktől fogva származás. A mindenség mozgatójáról így ír az Írás: „Ő telepítette le az egy őstől származó emberi nemet az egész föld színén” (Ap.Csel. 17,26). A külső teremtés pedig nem változása a Teremtőnek, hanem a szeretet sugárzása és a tudatossá teremtett szellemvilágban való jelentkezése az isteni fenségnek és gyönyörűségnek.

c) A „nincs”-csel szemben azután a Valóság. Örök lét... örök tevékenység... örök szeretet... Végül is: örök Személy, aki önbíró, akaró, sugárzó és erkölcsi értékek tökéletességét végtelenül Magában hordozó. Ő tehát a végtelen Szellem, a mindig tevékeny Lét. –Mit fog fel belőle az emberi ész? A létét érti. Igényli. Megismeri. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20). Belső valóságát csak a kinyilatkoztatáson át közelíti.

2. A „tettek embere” legyen az Isten hirdetője.

Ha „tett” az Isten, akkor milyen legyen a földön járó „képe”, az ember? A felelet ez: mintázza az Urat! Természetesen egészen nem teheti, mert véges földi élete – még a végnélküliségbe ívelő isteni kegy alapján is! – nem élheti a Végtelen életét. De teheti a következőket:

a) Az öntökéletesítés vonalán magát alakíthatja a jóság területén. Tehát haladhat az Istenhez hasonulás útján. Ez maga is Isten dicsőítés, mert minden tökéletesebb ember Isten tökéletességének hirdetése.

b) A természetfeletti megszentelő kegyelem folytán alakíthatja önmagát az istenies élet vonalán. Ez is életben való hirdetése Isten dicsőségének. De itt nem lehet megtorpanás, hanem állandó lélektevékenység mutassa, hogy isteni erők dolgoznak benne. Tanító beszéd, oktató intés, nevelő munka... apostoli küldetés... mind-mind ennek az isteni indításnak eredői. De olyanok, amelyek az emberi hozzájárulásból születnek.

c) Végül az embertestvérek közötti példaadás, segítség, szerető hozzájuk hajlás mind-mind a szerető Isten dicsérete! Azt se felejtsd: erre küldött az Isten.

Bef.: Mi legyen a zárszó? Sokszor olvassuk, sőt a Kátéban tanuljuk: Isten saját dicsőségére teremtette a világot. Hogyan értelmezendő? Úgy, hogy az anyagi világ és szellemi ember léte és tökéletes alakja tárgyilag dicsőítse az Istent!

6. beszéd: Az Úr szavai – a Szentlélek tettei

(Erkölcsei beszéd: Az Isten tevékeny szava)

Bev.: „Isten szavát” ritkán hallották a választottak szóban, de mindenki hallva hallja valóságos értelmezésben. Ádám, Ábrahám, Mózes, majd az apostolok és Krisztus népe külsőleg is hallotta, de az ember a természetben, önmagán és végül az Egyházon keresztül hallja. De ez az utóbbi és mindenkinek csendülő szó tulajdonképpen a Szeretet szava és áradása, azért mondható, hogy az Úr szavai: a Szentlélek tettei.

1. A teremtés – a Szeretet tette.

Azt mindenki érti, hogy a végtelen Isten nem igényli a véges világot. Sem nem lesz több a létével, sem nem lesz kevesebb a nem létével. Az is világos, hogy Isten végtelen boldogságát nem nagyobbítja, csak kifelé jobban sugározza a világ és a tökéletesebb ember.

a) A világ az Isten szeretetének valósága, kifelé észlelhető tette. Az Isten minden szeretet bősége és forrása szóró erőivel valósítja a nagy mindenséget, hogy benne, mint ismerőjét és Isten hirdetőjét hordozza az embert. Ezért a világ ősi jegye a jóság. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). Minden célzatos és egybeolvadóan egybecsendülést hirdet. Sőt valóban minden való órákerék pontossággal kapcsolódik a tökéletesebb szolgálatára.

b) Az ember teremtése ugyancsak ilyen cselekedet. Az isteni jóság kiáradása a személyes lét teremtése. Angyalok után az embert küldte a földre. Bennük éljen az **Ő képe**, akinek tökéletesítése tudatos tevékenység útján az ember feladata. Minden parányi megjegyzés, szent csengése a kinyilatkoztatásnak, az ember számára teremtett létfeltétel gyönyörűségéről szól (Paradicsom, lelki képességek!), Isten teremtő tevékenysége – ismétlem – a szeretet tette.

2. A szeretetáramlás – isteni tett.

Az Isten lényeges létrendi tartalma a Szeretet és – tevékenysége szemszögéből – az áradó sugárzás. Nem zártság, hanem tárultság a tökéletesség jegye. – Hová árad a szeretet?

a) Örök Önmagára. Hogyan értelmezendő? Úgy, hogy minden Őt dicsőíti. A mennyország... az angyalok serege... az üdvözültek boldog népe...

b) Földre és világegyetemre. Föld emberére. Erre hivatkozik szent Pál: „Meg vagyunk győzödve, Istentől szeretett testvéreim, hogy választottak vagytok” (1Tessz. 1,4). Erre különösen! Miért? Mert szellemi lény, aki élettartalmának végnélküliségével súrolja a Végtelent. Ez magyarázza, hogy isteni szeretetből sugárzik a megváltás és a megszentelés.

Bef.: Végül mi az Isten szava? Azok a szeretettények, amelyek a Szentlélek kiáradásában jelentkeznek. De fontos, hogy álljon reánk ez a szöveg is: „Ne is aludjunk hát mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok” (1Tessz. 5.6). – Isten beszél a Szentlélek kiáradása útján hozzám és így szól tetteinken át a többi emberhez.

*

II. beszédlánc címe: Az apostolok kérése

Ez a beszédlánc azt akarná egybefogni, mit akar közölni velünk az Úr apostola. Tulajdonképpen itt az Isten üzeneteiről, mégpedig legfontosabb üzeneteiről lesz szó, mert hiszen ennek közlése volna az apostol legfontosabb közlendője. – El ne felejtse a szónok, hogy nem lenne szabad megelégednie a történelmi tények, majd az isteni igazságok kinyilatkoztatásának leszűrt közlésével, hanem arra is reá kell mutatni, hogy a hívek gyakorlati életében hogyan és miképpen lehet teljesíteni ezt az apostoli feladatot. Mert tudnunk kell, hogy – legalábbis a szó széles fogott értelmében – mindnyájan apostolok vagyunk! – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Az Úr kegyelméből szólok

Bev.: Legyen ez a gondolat: akit küld az Isten, azt kegyelmi kincseivel gazdagítja. –Ezért szava isteni beszéd.

1. Egek Ura küldött.

Ez kegyelem.

a) Teremtett.

b) Hivatást adott.

2. Hogy az Úr kegyességét hirdessem.

Ez is kegyelem.

a) Családban.

b) Életben.

Bef.: Adja ezt az összefogást: kegyelemmel indulok és kegyelmet árasztok. „Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Íme, az első szent követségi üzenet!

2. beszéd: Az Úr egyénien megosztott kegyelmével szólok

Bev.: Induljunk a kegyelmek megosztódásával: „A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz” (1Kor. 12,4). Sok az ember, sokféle a kegyelem.

1. Egyetemes az Úr szeretete.

„Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

2. De egyénien osztott az Úr ajándéka.

„... ez csodatevő hatalmat, amaz meg prófétalást, egyik a szellemek elbírálását, másik többféle nyelvet, a harmadik viszont a nyelvek megfejtését” (1Kor. 12,10).

Bef.: Minden égi kincs életszolgálatot teljesít.

3. beszéd: Az öntelt „önbölcs” ellen szólok

Bev.: Ki vagyok? Isten kegyelmének fenntartottja. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok” (1Kor. 15,10).

1. Önmagadról szóló önitéleted elfogult.

„Ne legyetek fönnhéjazók, hanem alkalmazkodjatok az egyszerű emberekhez. Ne képzeljétek magatokat önmagatoktól okosaknak” (Róm. 12,16).

2. Idegen ajak ítélete – igazi érték.

Bef.: Isten ad mindent! Belőle meríték! Magamat tehát csak közvetítőnek tartom!

4. beszéd: A „szeretetről” szólok

Bev.: Kincsek kincse a szeretet.

1. Róla, a Mesterről szólok.

Mert szeretem.

2. Belőle, a szerető Megváltóból meríték.

Mert Ő a szeretet forrása.

3. Érte, az Áldozatért dolgozom.

Mert hálás vagyok iránta.

Bef.: Legyen ez az összefogás: így a szeretet az örök Szeretet bennünk való felcsillanása.

5. beszéd: A „megbocsátásról” szólok

Bev.: A szeretet a feledés szent köpenye. „Mindenekelőtt tartsatok ki egymás odaadó szeretetében, mert a szeretet sok bűnt eltakar” (1Pét. 4,8).

1. Kísérőm lehet – a földi bánatalom.

2. De lélekigényem legyen – a megbocsátó irgalom.

Bef.: Így leszek méltó a „Mi Atyánk” imájához.

6. beszéd: „Dicséretekről” szólok

Bev.: Ez a kérdés legyen: hát erről is üzenhet az Úr?

1. Ég dicséretére küld az egek Ura.

2. Hogy egek felé emeltessék a föld embere.

Bef.: Így fogalmazzuk: Isten dicsérete Isten parancsa, de ennek a parancsnak teljesítése az ember felmagasztalása.

*

III. beszédlánc címe: A megreformált lélek

Ez a beszédlánc arra akarja felhívni a figyelmet, hogy az emberi élet alakítható és alakítandó. Az előbb fejtegetett isteni üzenet tulajdonképpen arról szól, hogy ennek az igazságnak elméletét adja és gyakorlatát szorgalmazza. Az utóbbi részt akarja nyomatékozni és értékesíteni a mostani beszédlánc. – Lássuk most a tételek fejtegetését egyenként.

1. beszéd: Jár-e az ember az „alakulás” útján?

Bev.: Így indítható el: befejezett, tökéletes lét-e az ember? Csecsemő... gyermek... serdülő... felnőtt... Ez fejlődés!

1 A „jövő” alapja az emberi „jelen”.

2 A tökéletesedés sodrában él az ember!

Bef.: Jelszó: előre!

2. beszéd: A tökéletesedés útján

Bev.: Szinte fokozatos lépcsőzetjárás a „lélekteljesülés” is. „Fokról fokra”...

1. Alapfok – a természetes ember.

2. Középfok – a lelki ember.

3. Felsőfok – a természetfeletti ember.

Bef.: Nem látjuk, hogy így jutunk az élet Tábor hegyére? „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebig” (3Kir. 19,8).

3. beszéd: A szeretet útján

Bev.: Kérdezzük: micsoda valójában az élet tökéletesedése? Befogadás, vagy belőle áradó kiömlesztés?

1. Lélekkincsünk „aranyvalutája” a szeretet.

„Szóljak bár emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretet nincs bennem, csak zengő érc vagyok vagy pengő cimbalom” (1Kor. 13,1).

2. Lélekdinamikánk csodás áramlása: a szeretet.

„Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Törekedjünk arra, hogy gondolataink oda torkolljanak: Isten a szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” /1 Ján.4,8/.

4. beszéd: Mindent magunkba zárás útján

Bev.: Fejtegessük a kör hasonlatát. Mi a kör? A központból induló rádiusz vonallal húzott körperem, amely mindent magába zár... Relatív: az ember is az élet központja.

1. Kicsi kör (én).

2. Nagy kör (világ).

3. Végtelen rádiuszú kör (Isten).

Bef.: Az „élő központ” ezután szeretetnapnak ismerje magát. Olyannak, aki az örök Napból kapott és mindenkinek ad.

5. beszéd: „Verbum Christi habitet in vobis” – útján

Bev.: Isten bennünk lakozik. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és az Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

1. Isteni szó és tanító tartalom a lélekbeszállás.

2. Életté alakulás és bontakozás az átalakulás.

Bef.: Az isteni ige életet fakasztó hatalom.

6. beszéd: „Conversi..... et expectantes” útján

Bev.: Vegyünk abból a gondolatból: egek felé forduló „napraforgó” az ember... Onnét vár mindent!

1. Földiektől egek felé fordul az élet...

2. Égiektől kegyelmet vár a lélek...

Bef.: Teocentrikus az élet! – Sőt! Teoforosz is! Végül pedig Istenben boldoguló az ember! Lényege: a szellem a tiszta Szellemben boldogul.

IV. beszédlánc címe: Az Úr élő áldozatai

Ez a beszédlánc az emberi élet, a megnemesedett emberi élet értékéről akar szólni. Ne hangozzék keservesen: az „áldozat” szó. A végső következtetés így fog hangzani: az élet önkéntes „feláldozása” végül is az ember **diadalmának gyönyörűsége**. Itt is az áldozat optimista elgondolásáról lesz szó. Nem szabad elszakadni a megváltás **diadalmas áldozatának** gondolatától, mert ezen épül az ember „életáldozatának” örömbé csendülése is. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Az ember „mint az Úr áldozata”

Bev.: Fejtegessük az „áldozat” fenséges tartalmát. De hessegessük el a teljes megsemmisülést hirdető áldozat rémképét!

1. Az ember az engedelmesség áldozata.

„Testvérek, Isten irgalmára kérlek titeket: Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul” (Róm. 12,1).

2. Az ember a szolgálat ihletett áldozata.

Egymásnak tagjai vagyunk. „...sokan egy testet alkotunk Krisztusban, egyenként viszont egymásnak tagjai vagyunk” (Róm. 12,5).

Bef.: Áldozat legyen az ember, hogy áldottá nemesedjék a föld zarándoka.

2. beszéd: Az ember mint embertestvéreinek áldozata

Bev.: Másokkal él együtt az ember. „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13).

1. Másokért.**2. Másoknak.**

Bef.: Mester szava szerint másokért áldozza önmagát.

3. beszéd: Az ember mint a „rossz” áldozata

Bev.: Lehetek-e végső áldozata a rossznak?

1. Sodorhat a rossz vihara.**2. Látszólag összetörhet a vihar sodra.**

Bef.: Confidete!

4. beszéd: Az ember mint a „rossz” diadalmasa

Bev.: Választottak vagyunk. „Mint Isten szent és kedves választottjai, öltsetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatosságot, szelídséget és türelmet” (Kol. 3,12).

1. Ha Isten velünk...

Bennünk a Krisztus igéje. „Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje” (Kol. 3,16).

2. Ki ellenünk?...

Áradjon belőlünk Krisztus szeretete. „A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak” (Róm. 13,10).

Bef.: Kövesd ezt a tanácsot és győzni fogsz: „Bármit szóltok és tesztek, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek s adjátok hálát általa Istennek, az Atyának” (Kol. 3,17)!

5. beszéd: Az ember mint a bántalmak megbocsátója

Bev.: Idézzük a „Mi Atyánk” szavait: „És bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is...” (Mt 6,12)...

1. Vehetek rosszat.

„Viseljétek el egymást...” (Kol. 3,13).

2. És adhatok jót.

„Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,21).

Bef.: Mesterem szava – életem törvénye.

6. beszéd: Az ember mint az élet reményének hordozója

Bev.: Az igazi dicséret embere – a példát adó.

1. Áldozati ember – a lélek reményének hordozója.**2. Az áldozatos ember – mások élő tanítója.**

Bef.: De így a remény birtoklói leszünk.

*

V. beszédlánc címe: Az emberi élet és az Isten

Ez a beszédlánc előkészíti a következő VI.-at. Röviden azt akarja közölni: mit rendelt az Isten, és

mit kell teljesítenie az embernek? A főgondolat ez: mindig valami isteni az élet tartalma!

1. beszéd: Isten terve és az élet

Bev.: Isten terve így szól: „Szaporodjatok és sokasodjatok és töltsétek be a földet...” (1Móz. 1,28).

1. A fejlődés tevékenységét akarja.

2. Hogy emberi élet ennek tökéletességét mutassa.

Bef.: Csak dolgozzék is az ember!

2. beszéd: Szolgálat az élet

Bev.: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” (Mk 12,31).

1. Szolgáljon önmagának.

2. Szolgáljon felebarátjának.

„... szeretettel szolgáljatok egymásnak” (Gal. 5,13).

3. Szolgáljon Istennek.

„Az Úr az, akinek szolgáltok! (Róm. 12,11). „Szolgáljatok az Úrnak rettegve, ujjongjatok előtte remegve” (Zsolt.2,11).

Bef.: „A buzgóságban ne lankadjatok, legyetek tüzes lelkületűek” (Róm. 12,11).

3. beszéd: Jócselekedet az élet

Bev.: Isten adományait szórja az ember.

1. Bőséggel ad az Isten.

Ezt kéri reánk az apostol: „Töltsön el titeket a reménység Istene a hit teljes örömeivel és békéjével, hogy a reményben a Szentlélek erejéből bővelkedjete” (Róm. 15,13).

2. Bőséggel adjon az ember.

„Rosszért rosszal senkinek se fizessetek. Törekedjete a jóra (nemcsak Isten, hanem) emberek előtt is... Sőt, ha ellenséged éhezik, adj neki enni; ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő paraszat raksz a fejére” (Róm. 12,17 és 20).

Bef.: Jelszavad legyen: „Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,21).

4. beszéd: Szeretet az élet

Bev.: Az apostol parancsa: „Ne tartoztatok senkinek semmivel, csak kölcsönös szeretettel, mert aki a felebarátját szereti, teljesíti a törvényt” (Róm. 13,8).

1. Jóság csúcspontja a szeretet.

„A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 13,10).

2. Ezt szórja szét az ég gyermeke.

„Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Róm. 13,9).

Bef.: Végre döbbenjünk már reá: itt a szeretetgyakorlatok órája. „Itt az óra, hogy fölébredjünk az álomból” (Róm. 13,11).

5. beszéd: Vinculum charitatis – a teljes élet

Bev.: Mi fűzi össze az embereket és az Istent? A szeretet.

1. Ember felé.

„... Mindezen fölül szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke” (Kol. 3,14).

2. Isten felé.

„Bármit tesztek, lélekkel tegyétek, az Úrnak teszitek, nem embereknek” (Kol. 3,23).

Bef.: Életelvedet ez a tétel alkossa: „Krisztus békéje uralkodjék szívetekben, hiszen erre vagytok hivatva egy Testben...” (Kol. 3,15).

6. beszéd: Állandó tevékenység a tartalmas élet

Bev.: Képességekkel áld az Isten.

1. A potencia – ad actus.

2. Per acta – ad coelos.

Bef.: Istenivé teremt a kegyelemmel való dolgozás.

*

VI. beszédlánc címe: „Reformatio vitae”

Ez a beszédlánc látszólag ismétli a III. beszédláncot, de valóban előkészíti az isteni életre az ember életét. – Bár közel jár az említett III. beszédlánc tárgyi tartalmához, mégis más szemszögből fogja egybe a kérdéseket. Itt az a dinamika a fontos, amely szerint az élet minden pillanata előretörni akaró áradás, és így minden pillanatban érvényesítendő „reformatio vitae”. – Tehát nem az a tétel, hogy az élet egyik státusa, állomása után megváltoztatandó az élet (Pl. bűnös élet – erényes élet), hanem az, hogy az élet minden egyes mozzanata Krisztus szerint irányítandó.

1. beszéd: Az élet zarándokai

Bev.: Isten háza, ahonnét jövünk, Isten háza, ahol élünk.

1. Örök templomból küld az Urunk.

2. Földi templom a mi lelkünk.

Bef.: Legyetek méltók erre!

2. beszéd: Az anyagi életöröm igényesei

Bev.: Van-e befejezett ember?

1. Fejlődő élet az Isten szándéka.

2. Örömmel vegyített élet Isten ajándéka.

Bef.: Ez a mi szentélyünk.

3. beszéd: Az élet nyomorultjai

Bev.: Isten ajándékai, törvényei, életfeltételek kérdése...

1. Roncsolt lehet a testünk.

2. Csak romlott ne legyen a lelkünk.

Bef.: De van Mester –a jót tevő Urunk!

4. beszéd: Az élet küzdelmesei

Bev.: Élettenger az utunk.

1. Élettengerre száll az ember.

2. Hogy örök partot találjon a lélek.

Bef.: Faber: „Az örök partokon”...

5. beszéd: Az Isten igéjének döntő ereje

Bev.: A „Magvető” képe...

1. Megbocsátó a krisztusi lélek.

2. Szeretet-szóró az isteni lélek.

Bef.: Az ilyen Egyház – az „Isten termése”.

6. beszéd: Az Isten terve szerinti kiteljesülés

Bev.: A tudományos „eszmemagok”... Ezeket hinti az apostol.

1. Életre kelt bennünket.

2. Életpéldát ad másnak.

3. Dicsőséget ad Istennek.

Bef.: Az élővé lett „eszmemagvak” végül is isteni embert teremnek – az Isten szántóföldjén.

*

VII. beszédlánc címe: A „világ” és a „lelki ember”

Ez a beszédlánc a világ és az ember kapcsolatait akarja érinteni.

1. beszéd: Az otthon és lakója

Bev.: Robinson Crusoe az egyik mesealak, akit azért emlegetünk, mert a társas közösség kizárásával egyedül élt éveken át a „Senki szigetén”. – Az ember társas természete folytán arra hivatott, hogy közösségekben éljen és így készüljön érdemszerző úton az örök életbe. Terra bolygó tehát az otthona, embertestvérek tömege a társai, és örök haza a várva várt otthona. – Azt lehetne kérdezni, vajon meg lehetne-e találni a mai Szentlecke szövege szerint azt a viszonyt, amely kialakítandó a világ mint **otthon** és az ember mint **lakója** között?

1. Hivatásunkra ébredünk.

„Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem alakuljatok át gondolkodástok megújulásával, hogy fölismerjétek mi az Isten akarata, mi a helyes, mi kedves neki, és mi a tökéletes” (Róm. 12,2). – Abból a gondolatból indulnék ki: Terra az én bolygó-csillag hazám. De olyanformán, hogy erősen aláhúznám: **csak** hazám.

a) A ház hivatása a védelemnyújtás, elhelyezkedési hely, kiinduló pont és nyugalmi hely. Ide helyeződik és ide tér vissza az ember. Szent hely! Az angol mondás szerint: „az én házam – az én váram!” Szerintünk: lélekotthont nyújtó, fejlődő életet biztosító szentélyünk!

b) A ház hivatása: munkaterület. Itt teljesíti erőfeszítéseit az ember.

2. Krisztussal egyek vagyunk!

„...sokan egy testet alkotunk Krisztusban” (Róm. 12,5). Itt abból indulhatunk ki: hivatása tehát az otthon használása – a cél érdekében.

a) Nem csupán az örömök háza.

b) Nem a semmittevés területe.

c) Az örök értékek gyűjtésének szentélye.

Bef.: A földi életben kidolgozhatjuk és ki kell dolgoznunk örök életünket.

2. beszéd: A lakó életjegyei

Bev.: Mik a kincseitek?

1. Gazdagon indított a Teremtő.

2. Lélekkincsek szórását várja a Teremtő.

Bef.: „Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,21).

3. beszéd: A lakó munkája

Bev.: Mit végezzen a föld lakója?

1. Szeretettel élj testvéreiddel.

„Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek gyöngédek, tiszteletadás dolgában legyetek előzékenyek” (Róm. 12,10).

2. Szeretetet szórva ellenségednek.

„Ha ellenséged éhezik, adj neki enni; ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő paraszat raksz a fejére” (Róm. 12,20).

Bef.: „Ne győzzön rajtad a rossz, te győzd le jóval a rosszat” (Róm. 12,21).

4. beszéd: A világ csábításai

Bev.: Csábíthat a világ?

1. Magával ragadhat a bűrvágy!

„Ne lopj... másét ne kívánd” (Róm. 13,9)!

2. Magával ragadhat az érzéki világ.

„Ne paráználkodjál” (Róm. 13,9)!

Bef.: De győzzön a szeretet! „A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 13,10).

5. beszéd: Krisztus jelenlétének öröme

Bev.: De találjuk meg a földön Krisztust!

1. Boldogság fokai és tartalma.

„Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje” (Kol. 3,16).

2. Krisztus jelenléte azok csúcspontja.

„Bármit szóltok és tesztek, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek s adjatok hálát általa Istennek, az Atyának” (Kol. 3,17).

Bef.: Így Isten háza lesz a föld számunkra.

6. beszéd: Macedónia népe – Krisztus népe

Bev.: Boldog, akiről ez mondható: „Követőink lettek, és az Úr követői. A sok nehézség ellenére is a Szentlélek örömevel fogadtátok az igét” /1 Tessz.1,6/.

1. Ti voltatok a befogadók.

„Evangéliumunk ugyanis nemcsak szóval jutott el hozzátok, hanem erővel, a Szentlélek kiárasztásával és mélységes meggyőződéssel is. Hiszen tudjátok, hogyan léptünk föl köztetek, tiértek” (1Tessz. 1,5).

2. Ti lettetek a tovajuttatók.

„Tőletek terjedt el ugyanis az Úr igéje” (1Tessz. 1,8).

Bef.: „... Hiszen az emberek maguk beszélnek róla, hogyan jutottunk el hozzátok, s hogyan tértek a bálványoktól Istenhez, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok...” (1Tessz. 1,9)...

*

VIII. beszédlánc címe: A világhoz való kapcsolódás

Ez a beszédlánc azokat a gondolatokat akarja egységbe zárni, amelyek értelmezik a „világ” kérdéseit és irányt adnak az embernek a hozzá való kapcsolódásról. Az lenne a főgondolat: mit kell tartanom a világról, és hogyan kellene életem eszközévé teremtenem? Talán azt is mondhatnám: az a kérdés, hogyan lehetne az ember győztes a világ felett? – Nem volna azonban szabad úgy beállítani a kérdést, hogy a **világ ösellenség**. A helytelenül használt világ lehet a bennünk élő rossz hajlamok folytán lelki életünk ellensége. A világ Isten alkotta eszköz életünk szolgálatára.

1. beszéd: Isten világa – a gonoszok világa

Bev.: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

1. A jóság az Isten örök akarata.

2. A gonoszság lehet az ember szabad elhajlása.

Bef.: „Amikor azonban elhatalmasodott a bűn, túlradt a kegyelem, hogy amint halálthozóan uralkodott a bűn, úgy uralkodjék az örökéletre szóló megigazulás révén a kegyelem is a mi Urunk Jézus Krisztus által” (Róm. 5,21).

2. beszéd: A világon keresztül vetített fény

Bev.: A nagy világ mutatja, hogy mennyi testvér között élünk.

1. Embertestvérek közé helyezett az Isten.

2. Hogy köztünk lakozzék az isteni ember.

Bef.: Az Isten fénye mutatja, hogy közöttük hogyan álljunk!

3. beszéd: Győzz – a jóval!

1. Láss jót!

2. Akarj jót!

3. Tégy jót!

4. beszéd: Győzz – a szeretettel!

1. Személyek kincse a szeretet.

2. Személyek egybefonója a szeretet.

5. beszéd: Győzz – kegyes lelkülettel!

1. Jóságos legyen a tekinteted.

2. Áldást osztó a lelkületed.

6. beszéd: Győzz – az Isten igéjével!

1. Isten – az igazság.

2. Isten – a győzelmi erő.

*

– A most következő **három beszédlánc** felfokozza a kérdést, mondván: csak ezek és csak ilyen értékek vagyunk-e a Terra bolygón? A következő három beszédlánc adja a feleletet.

IX. beszédlánc címe: Az Úr misztikus testének tagjai vagyunk

(Erről a tételről a korábbiakban is találunk egyes és részletes beszédvázlatokat)

Ez a beszédlánc már sokkal messzebbmenő és az embert mérhetetlen magaslatra emelő gondolatokat vet fel. – Vajon **csak** a világ feletti és a világ kincseinek eszközként való használói és ezen keresztül az Úrhoz törő lények vagyunk-e? A felelet tagadó. És állító formában hogyan cseng? Mi Krisztus misztikus testének tagjai vagyunk! Ezt a fenséges és megemelő gondolatot akarja a mostani beszédlánc egybefogni. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Az Úr és mi

Bev.: Örök Szellem az Isten, és végnélküli szellemi teremtmény az ember.

1. Krisztusunk – Istenember.

2. Mi Istenhez fűzött tagok vagyunk.

Bef.: Isteni természetünk Istenhez fűz. „... Így váltotta be legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. beszéd: Az örök „Szeretet” és mi

Bev.: „Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él és Isten őbenne” (1Jn. 4,16).

1. Isten az örök Szeretet.

2. Az ember az öröktől szeretett személy.

„Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Mert: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

Bef.: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

3. beszéd: Az ember – mint a szeretet reprezentálása

Bev.: Belénk önti az Isten. „Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

1. Lélek árad a világ felé.

2. Szeretettel áramlunk Isten felé.

Bef.: Életté lesz bennünk a szeretet. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de közöttük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

4. beszéd: Az ember – mint a szeretet szerzteosztója

Bev.: Isten sáfárnépe vagyunk.

1. Mindent vettünk.

2. Mindent adjunk.

Bef.: Másokat is gazdagítunk!

5. beszéd: Az ember – mint a krisztusi erények hordozója

Bev.: „Mint Isten szent és kedves választottjai, öltetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatosságot, szelídséget és türelmet” (Kol. 3,12).

1. Isten a jó készségek veteményezője.

2. Ember a jó magok gyümölcsözője.

Bef.: „Bármit szóltok és tesztek, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek s adjatok hálát általa Istennek, az Atyának” (Kol. 3,17).

6. beszéd: Isten szeretete – és az ember szeretete

Bev.: Isten mindenkit szeretettel hív.

1. Végtelenül áradó – az isteni szeretet.

„...intettünk, buzdítottunk, sőt egyenként rábeszéltünk titeket, hogy méltóbban éljete ahhoz az Istenhez, aki meghívott dicsőséges országába” (1Tessz. 2,12).

2. Végnélküliesen sodródó – az emberi.

„...Macedóniában és Ahájában minden hívő példaképévé lettetek. Töletek terjedt el ugyanis az Úr igéje” (1Tessz. 1,7-8).

Bef.: Isten és ember szeretete örök életáramlás. Így: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

*

X. beszédlánc címe: A szeretet isteni erejének birtokosai vagyunk

Ez a beszédlánc a Szentlecke szövegének megfelelően azt a nagy értéket akarja a hívek lelkébe vinni, hogy az Isten szeretetét ránk árasztó és szeretettel minket is szeretetszóróvá teremtő égi Atya kegyelmének hordozói vagyunk. Valamiképpen tehát egyrészt az Isten jóságának kellene himnuszt zengeni, de egyúttal az ember lelkének értékét is meg kellene emelni. Isten a szeretet, az ember az isteni szeretetből merítő megemelt teremtmény. – Lássuk ezeket egyenként.

1. beszéd: Az isteni szeretet

Bev.: „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

1. Jóság szórás.

2. Jóság értékesítés.

Bef.: Életté teremti az isteni élet magaslatára emelt embert.

2. beszéd: Az ajándékozó isteni akarat**1. Bőven ad az embernek.****2. Hogy bőven adjunk embertestvéreknek.****3. beszéd: Az ajándékozó emberi szeretet sodra**

Bev.: Mi a mi földi kincsünk?

1. A szeretet a legnagyobb erő.

„Ha ellenséged éhezik, adj neki enni; ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő parazsat raksz a fejére” (Róm. 12,20).

2. A szeretet az igazi teremtő erő.

„Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek gyöngédek” (Róm. 12,10).

Bef.: Mi a mi égi kincsünk? „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de közöttük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

4. beszéd: A mindenkire kiterjedő emberi szeretet

Bev.: Isten a Szeretet.

1. Isten parancsolta:

„Ne tartoztatok senkinek semmivel, csak a kölcsönös szeretettel, mert aki felebarátját szereti, teljesíti a törvényt” (Róm. 13,8).

2. Ember teljesítse:

„A szeretet nem tesz rosszat a felebarátjának. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 13,10).

Bef.: Hazavisz a szeretet.

5. beszéd: A bennetek örvendő isteni szeretet

Bev.: Hogyan lesz boldogító az isteni szeretet?

1. Öröm a szeretetet adó szeretet.

„Mint Isten szent és kedves kiválasztottjai, öltsetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatos-ságot, szelidséget és türelmet” (Kol. 3,12).

2. Öröm a szeretet-vétel.

„Viseljétek el egymást és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasza van a másik ellen. Amint az Úr megbocsátott nektek, ti is úgy tegyetek!” (Kol. 3,13).

3. Öröm az örök szeretetbe fonódás.

„Mindezen fölül pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke” (Kol. 3,14).

Bef.: „Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje” (Kol. 3,16).

6. beszéd: A Szentlélek keresztül szóló Szeretet

Bev.: A Szentlélek hív.

1. A Szentlélek a végtelen szeretet.

„Evangéliumunk ugyanis nemcsak szóval jutott el hozzátok, hanem erővel, a Szentlélek kiárasztásával is” (1Tessz. 1,5).

2. A megszentelt ember a végnélküli szeretet.

„A szeretet soha el nem múlik” (1Kor. 13,8).

Bef.: A Szentlélek megszentel.

*

XI. beszédlánc címe: Urunk égi kincseinek sáfárai vagyunk

Ez a beszédlánc azt akarná fejtegetni, hogy az Isten osztó és követelő. Talentumokat osztó és kötelességteljesítő munkát váró. Égi Király, aki adományai értékesítését várja. De mindez úgy fejtegeten-

dő, hogy kicsendüljön szavunkból, hogy milyen nagyra teremtett minket égi Atyánk (lehetne arra a területre is áttolni: mindenkitől a saját kincsei arányában várja a munkát. Lásd: 10, 5, 1 dénár adományozása...). Lényeg legyen: értékeket kapunk, de dolgozva kamatoztatunk! – De kinek? Neki! De együttal önmagunknak! Mert boldog sáfárrá tett minket az ég Ura, Istene! – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Mérték szerint oszt

Bev.: Isten az Osztó.

1. A kiválasztás isteni akarat.

„A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak...” (Róm. 12,6).

2. A gazdagítás mérője isteni életkeret.

„A nekem adott kegyelemnél fogva azt mondom mindegyiteknek: Senki se becsülje magát kellenél többre” /Róm. 12,3/.

Bef.: Ember a kialakító.

2. beszéd: De igénnyel vár vissza

Bev.: Ád az Úr!

1. Ad.

„A nekünk adott kegyelemnek megfelelően azonban különböző ajándékaink vannak...” (Róm. 12,6).

2. De számonkérve.

„... én majd megfizetek, mondja az Úr” (Róm. 12,19).

Bef.: De jól használd!

3. beszéd: Nehéz igényt is támaszt

Bev.: Sokat ad az Isten.

1. A bánatalom fáj.

„Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek egymás iránt gyöngédek” (Róm. 12,10).

2. A megbocsátás nehéz teher.

„Rosszért rosszal senkinek se fizessetek” (Róm. 12,17).

Bef.: De sokat vár az Isten.

4. beszéd: A törvény teljességét várja

Bev.: Hűség és engedelmesség.

1. Amit Isten mond.

„Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Róm. 13,9).

2. „Ad amussim” –tegye az ember.

„A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 13,10).

Bef.: Így szeretetteljes az ember.

5. beszéd: Mindig Isten nevében kell járnunk

Bev.: Jézus, segíts!

1. Jézus neve – szent kezdet.

„Bármit szóltok és tesztek, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek” (Kol. 3,17).

2. Jézus keze –szent erő.

„Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje” (Kol. 3,16).

Bef.: Jézus, fogadj Magadhoz!

6. beszéd: Mindig a Lélek örömeiben kell élnünk

Bev.: Öröm az igényünk.

1. A Szentlélek a lendület forrása.

„Evangéliumunk ugyanis nemcsak szóval jutott el hozzátok, hanem erővel, a Szentlélek kiárasztásával” (1Tessz. 1,5).

2. A megszentelt emberi lélek a boldogság tanyája.

„Követőink lettetek, és az Úr követői. A sok nehézség ellenére is a Szentlélek örömevel fogadtatok az igét” (1Tessz. 1,6).

Bef.: Isten kegyelme az örömforrás.

* * *

Kiemelő alcsoport: Vízkereszt utáni I. vasárnap Szentleckéjének magyarázata

Ha a szónok külön akarna szólni ennek a vasárnapnak Szentleckéjéről, akkor ezt az alcsoportot értékesítheti. – Az I. vasárnap Szentleckéjének szövege így szól: „Testvérek, Isten irgalmára kérlek titeket: Adjátok testeteket elő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen észszerű hódolatotok. Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem alakuljatok át gondolkodástok megújulásával, hogy fölismerjétek mi az Isten akarata, mi a helyes út, mi kedves neki, és mi a tökéletes. – A nekem adott kegyelemnél fogva azt mondom mindegyiteknek: Senki se becsülje magát kelleténél többre, hanem gondolkodjék magáról mindenki józanul az Istentől neki juttatott hit mértéke szerint. Amint ugyanis egy testben több tagunk van, de nem ugyanaz a főadata mindegyik tagnak, éppúgy sokan egy testet alkotunk Krisztusban, egyenkint viszont egymásnak tagjai vagyunk” (Róm. 12,1-5).

– Tárja tehát **három** kérdés: a test megszentelése, a világgal szemben való megújulás és annak módozata, végezetül a „Corpus Christi mysticum” gondolatának felvetése. – Ezeken a területeken lehetne tehát megindulni a tételek szerinti csoportosítással. – Lássuk tehát most így ezeket egyenként.

Első tételcsoport: az emberi test megszentelésének területéről veheti beszéd tartalmát

1. beszéd: Az ember testének szentsége

(Dogmatikus beszéd: Az emberi test – Isten szemszögéből)

Bev.: Az Írás első lapjain ezt olvassuk: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Testünk tehát a földből, lelkünk pedig Isten leheletéből vétetett. –Szinte közel férkőzik hozzánk az a gondolat: anyagiak vagyunk és szellemet is hordozunk... Sőt ott settenkedik az a tétel is: ház a testünk, de lakó a lelkünk. – Kérdéssé tehető: hogyan kell gondolkoznunk testi életünkről?

1. Az ember teste is Istentől ered.

A helyes meglátás akkor szerezhető meg, ha Isten teremtő tényéből indulunk ki. Fontoljuk csak meg: „Mi is az ember, hogy nagyra tartod, és érdemesnek látod vele törődni?” (Jób 7,17).

a) Testünk szervezete – Isten műve. „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta” (Sir. 17,1). Föld az anyaga, de a lélek az életoszlopa (Lásd: 1Móz. 2,7).

b) Testünk belső dinamikája Isten terve. „...Szaporodjatok és sokasodjatok s töltsétek be a földet” (1Móz. 1,28). Jól meg kell értenünk az „appetitus ordinatus” fogalmát. Szent az életcél, szent annak eszköze.

c) Testünk Krisztus tagjává lehet. „Sokan vagyunk egy test Krisztusban” (Róm. 12,5).

2. Ami pedig isteni, az csak szent lehet.

Minden vonalon! Akár a létezés adottságára, akár az élet dinamikájára gondolunk.

a) Így tehát szent a valóságos létben. Ez a testi élet Isten adta adottság. „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

b) De ugyancsak szent az életet szolgáló dinamikájában. „Ezért hagyja el az ember atyját és anyját, feleségéhez ragaszkodik, és a kettő testben egy lesz” (Ef. 5,31).

c) De mindig Isten terve szerint tevékenykedve a lélek szolgálatában. Ez az Isten örök házának gyarapítása magam körül, és gyermeknépem odaviszem.

Bef.: Mi lesz így az eredmény? Tiszteljük és szeretjük a testünket, amely végül is Krisztus tagjává

nemesedhet és így az örök feltámadás részese leszen.

2. beszéd: De mindent – tervvel!

(Erkölcsei beszéd: Mindenben Isten tervét követem)

Bev.: Ha megszólal bennem Isten terve, akkor hódolatos szolgálójává alázkodjék az Isten irányította ember lelke. – Hogyan álljak tehát a testi életem megítélésében és életerőinek értékesítésében?

1. Amit az Isten akar, azt szentnek tartom.

Ez az alapelgondolásom, azaz az első beszéd általános igazságainak reám való alkalmazása.

a) Szent a testem ereje. Úgy nézek tehát magamra, mint az Isten remekére. Távol marad tehát tőlem a beteges „exhibicionizmus”.

b) Szent a testem fejlődő üteme. A fejlődő serdülés is szent bennem. Miért? Mert kiteljesülésre tör. A serdülés jelei – isteni követek. Miért? Mert a jövő nagy szolgálatára készítenek elő.

c) Szent a testem jövőt szolgáló megrezdülése. Szent azért, mert előfutamozza az önfeláldozó életet, a jövő életet.

Az első ember földből és Isten leheletéből vétetett, mi életből és Istenből születünk!

2. Amit Isten tőlem kíván, azt szentül követem.

De a szent test szolgálatát is követeli tőlem az Úr. – Mik ezek a kívánalmak?

a) A test gondos kezelése. Itt a rendes táplálkozás, higiénikus élet, játék, sport stb. fejtegethető.

b) A test erőinek szabályosabb irányítása. Itt az adott talentumok arányának szolgálata ismertetendő. Alapelvem: annyit teszek, amennyire talentumot kaptam.

c) A test erőinek léletté alakítása. Magam testi erőinek alakítására, belső védelmére gondolok. A tiszta vér problémája nyílik itt elém.

d) A test erőinek áldozatul hozása. De ez is az életteremtés céljából történik. Itt és így – lélekéletet szolgál az ember. Az „új élet” szolgálata – az egyéni élet áldozata. De végül is – egyéniség sokszorosítása.

Bef.: Isten adta a testet, isteninek nézd a testet és életszolgává nemesítsd az Úr adta testet.

3. beszéd: Az áldozatul hozott testi élet

(Erkölcsei beszéd: Az életáldozat – életfakasztás)

Bev.: Az Úr szent terve szerint a testi életnek szerepét így határozza meg az Isten: „Szaporodjatok és sokasodjatok s töltsétek be a földet” (1Móz. 1,28). – Ámde az életközösség szentsége azt is kiemeli: „Ez okból hagyja el az ember az atyját s az anyját s ragaszkodik feleségéhez, s lesznek ketten egy testté” (1Móz. 2,24). Mintha azt mondaná: a szent életfészkek áldozatából fakad az új élet isteni hajtása.

1. Természetes életemet feláldozom.

Nézzük csak: hogyan alakul ki a családi szentély isteni otthona?

a) Szentté növekszik az ifjú leány és férfi élete... Az elpergő életszakasz életkincs gyűjtés volt (egyéniesség, tisztaság stb.) és a közös életre vállalkozást, ezt az egyéniségi értéket, egymás szolgálatára szenteli az ember.

b) Központi értékét és függetlenségét a közös élet áldozati oltárán helyezi el. Amíg egyedül élt az ifjú, addig – különösen a hajadon – életközpont volt, amelyet körül-rajongtak.

c) Önnön függetlenségét és önnön javait a „szent harmadik” életére áldozza. Itt hátrahúzódik, szinte az életkör peremére szerényedik az édesapa és anya, hogy központot alkosson a gyermekek serege. – Lassan „alkonynéppé” szerényedünk, hogy derűs legyen a „hajnalnemzedék” jövőt hordozó élete.

2. Hogy természetfeletti életet szorgalmazzon.

De ebben az életben azután kettős nagy és természetfeletti megmozdulás jelentkezik.

a) Magam életét alakítom az áldozatoság útján és segítségével. Természetfelettivé legyünk! Ez is kötelességem! Mesterem így írja elő: „Bizony, bizony mondom neked: Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). „Legyetek tehát tökéletesek, mint mennyei Atyátok tökéletes” (Mt 5,48). – Mert ezt a célt sohasem lehet elködösíteni, hanem ellenkezőleg, mindig ki kell hangsúlyozni.

b) Családom és gyermekeim életét is ilyené segítségem és ilyené nemesítségem. Így a családi élet-szentély a szentek életfészke. Isten országának gyarapító szentélye létszen. Ezt nevezhetjük: „generatio spiritualis supernaturalis”-nak.

Bef.: Ilyen elgondolásban az Isten adta fényben tündöklő az életközösség, amelynek áldozatossága folytán virágba szökken az Isten akarta emberi élet gyönyörűsége.

*

Második tételcsoport: a világ megítéléséről

és az isteni kinyilatkoztatás szemszöge szerint irányított **élet** magyarázatáról szóló beszédek (Mivel ezek a tételek sok alkalommal előfordulnak, azért itt csak igen rövid vázlatossággal közöljük a beszédeket)

1. beszéd: A világ-e az élet igazi mércéje?

Bev.: Útirányom a föld, és az élet megítélésének alapja emberi hang legyen-e? – Jól értelmezem a Zsoltáros szavát: „Zeng az Úr szava a vizek fölött, a fölséges Isten mennydörög, ott van az Úr a nagy vizek fölött. Zeng az Úr szava erősen, az Úr szava fenségesen. Az Úr szava cédrusokat tördel, a Libanon cédrusait összetöri az Úr” (Zsolt. 28,3-5).

1. Életutamat mutassa meg a Teremtő!

Tőle függök. „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23). – Akár természeti, akár kinyilatkoztatott törvényre gondolok.

2. Élettetteimet ítélje meg az égi Bíró!

Ez történhet életemben és halálomban. „Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem alakuljatok át gondolkodástok megújulásával, hogy fölmérjétek mi az Isten akarata, mi a helyes, mi kedves neki, és mi a tökéletes” (Róm. 12,2).

Bef.: Elmondhatjuk, hogy ilyen módon az Istenhez kerül az emberi élet.

2. beszéd: Áldozat az élet

Bev.: Vessük fel a kérdést: milyen alapvonalban található meg az emberi élet teljes tartalma?

1. Állandó tevékenységben (gyűjtés).

a) De nem az élvezet hajhászása. „Éljünk tisztességesen, mint nappal, ne lakmározásban és részegkedésben, ne fajtalanokodásban és tobzódásban, ne civódásban és versengésben” (Róm. 13,13).

b) Hanem a földi és égi értékek gyűjtése. „Ne gyűjtsetek kincset a földön, ahol moly és rozsdá emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsdá nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19-20).

2. Az állandó adományozásban (szórás).

a) Ez nem egoisztikus bezárás és habzsoló élvezés. Végül is mit ér ez? Jól mondja a Bölcs: „Csupa hiúság, úgymond a prédikátor, csupa hiúság, minden csak hiúság!” (Préd. 1,2). Ezért kéri a Bölcs: „Ne adj nekem se nyomort, se gazdagságot! Csak annyit adj ennem, amennyi elegendő” (Péld. 30,8).

b) Hanem mindenkinek szóró bőkezűség. „Adj a kérőnek, és aki kölcsönt akar, vissza ne utasítsd” (Mt 5,42).

Bef.: Vonjuk egybe az egészet mondván: alapvetésben áldozatos gyűjtés és lemondóan osztó szeretet az élet.

3. beszéd: Legyen életünk iránya a hit mércéje

Bev.: Állapítsuk meg, hogy az isteni hit alapján ítéltesse meg a mi életünk egész tevékenysége. – „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17).

1. A földieket szentnek tartja az isteni hit.

a) Minden az Úr műve és így jó és szép. „És látá az Isten, hogy mindaz amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

b) Minden törtetés a Lélek lendítő erejében ered, tehát szent.

2. De az égieket igényelje a kegyelmi hit.

a) Ezt keressük elsősorban. „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

b) Ezzel gyarapodunk az isteni természetben. Ne ítéljétek magatokat magatok miatt jónak. De vegyétek az isteni természetet és abban gyarapodjatok. „Inkább gyarapodjatok Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus kegyelmében és ismeretében” (2Pét. 3,18).

Bef.: Az isteni ember kivirágzását ez az életmód teszi valósággá.

*

Harmadik tételcsoport: a „Corpus Christi mysticum”-ról szólhat (Erről máshol is beszéltünk ebben a kötetben)

1. beszéd: Krisztus és az Egyház (Dogmatikus beszéd: Corpus Christi mysticum)

Bev.: Az imént olvasott szent szöveg ezt a mondatot mondja: „Amint ugyanis egy testben több tanunk van, de nem ugyanaz a földadata mindegyik tagnak, éppúgy sokan egy testet alkotunk Krisztusban, egyenkint viszont egymásnak tagjai vagyunk” (Róm. 12,4-5). – Boldog lehet az ember, hogy annak a fenséges kapcsolatnak a meghirdetését hallja, hogy közte és Krisztus között ilyen szoros a kapcsolat. – De kérdés marad, hogyan kell értelmezni ezt a fenséges igazságot?

1. Krisztus az Egyház Feje.

A Mester tanítása szerint az Egyház Krisztussal való kapcsolatokat is megvalósító egység. „Mindent lába alá vetett és az egész Egyház fejévé tette (Isten) őt” (Ef. 1,22). – Valami módon az azonos-ságot akarja hirdetni.

a) De ez nem lehet a második valóság, mert egy a Krisztus. Az azonban mondható, hogy Krisztus második énje (Schütz: Dogmatika, II. kötet, 348.l.). „Mindnyájan az ő teljességéből merítettünk, kegyelmet kegyelemre halmozva” (Jn 1,16).

b) De lehet hozzá hasonulás (tehát misztikusan értelmezendő). – Belőle élés. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). „Istennek vagyunk ugyanis munkatársai, ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok” (1Kor. 3,9). – Belőle merítés (élő víz!). – Belőle sarjadó oltvány. „...ne dicsekedjél az ágak rovására. Ha mégis dicsekednél, tudd meg: Nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged. Mondhatnád ugyan: Letörtek az ágak, hogy én legyek beoltva” (Róm. 11,18-19). „Kiterjednek ágai, és pompája olyan lesz, mint az olajfáé, és illata, mint a Libanoné. Visszatérnek, akik az Ő árnyékában laknak, gabonával élnek és rügyeznek, mint a szőlő; Hírneve olyan lesz, mint a Libanon bora. Efraím, mi köze neki a bálványokhoz? Én hallottam meg és gyámolítom őt; Olyan leszek én, mint a zöldellő ciprus, és tölem való lesz a gyümölcs, melyet rajtad találnak” (Oz. 14,7-9).

2. Mi tagjai vagyunk.

Az isteni gondolat alapja az a szerves egybefonódás, amely a szellemi élet jellegzetessége. A természet azonos lehessen, és az élet egységessé alakul. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – És hogyan kapcsolódunk ide?

a) Bekapcsol a keresztség. Ezt magyarázza az Írás: „Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztség által: akár zsidó, akár pogány, akár rabszolga, akár szabad” (1Kor. 12,13). Azért mondja a Mester: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog; aki nem hisz, elkárhozik” (Mk 16,16).

b) Hozzá hasonulhat – a többi szentségből is áradó erő. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne... annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,56 és 54). – Így azután mi lesz az életeredményünk? A feleletet így adja János apostol: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: És mindezt gyökérzetben adja számunkra a megszentelő kegyelem, melynek szerzését így jellemzi és eredezteti az apostol: „Hiszen tudjátok, hogy nem romlandó dolog, arany vagy ezüst váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. beszéd: Élő tagokká legyünk

(Dogmatikus beszéd: A misztikus test éltető ereje)

Bev.: A testet alkotó sejtek hasonlatával kezdek. Minden egyes sejt eleven és a másikat szolgáló, és így az összes az egészet alkotja. De szükséges, hogy minden egyes élő legyen. – Kérdés: honnét veszi erejét Krisztus misztikus testének egyes tagja?

1. Az élő Szőlőtőkétől.

Mesterünk szava így szól János apostolnál Önmagáról: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5).

a) A Mester a szerves kapcsolatot tanítja. Ez tehát a kinyilatkoztatás élő igéje. Ő nemcsak Tanítónk és megváltást hozó Áldozatunk, hanem életünk isteni gyökérzete és így termést hozó életünk Ősereje. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

b) Értelem is értelmezi. A gondolkodás megindítója az lehet: a személyes ember gyökérzetben csak Személyben és Személyből élhet. Eredete csak a végtelen Személy lehet. A hozzá hasonló „életnedv-kerítés” csak Belőle csordulhat, és a bennük jelentkező dinamika csak Tőle indulhat. Ok? Személyes végnélküli és isteni élet **csak** az Isten által lehet közvetíthető. Ennek ereje pedig a kegyelem. „Kegyelmé jövöltábol azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

2. Tőle kapja minden hajtása.

A megváltott nemzedék minden „újjászületett hajtása” a Megváltó lelkének sarjadéka. – De hogyan megy ez végbe?

a) Morfológiailag Hozzá alakulunk. Ennek alapja: a természet-közösség. „Én az Alfa és az Omega vagyok, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak ingyen adok az élő vizek forrásából” (Jel. 21,6). „Én vagyok a mennyből alászállott (élő) kenyér” (Jn 6,41). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete vagyok” (Jn 6,54).

b) Pszichikailag Hozzá hasonuljunk. Ez a mi munkánk! (Együtt a kegyelemmel!) Maga a vétel is akaráson indul. „A Lélek és a menyasszony hív: „Jöjj el!” Aki hallja, hívjon: „Jöjj el!” Aki szomjazik, jöjjön, s aki kívánja az élet vizét, igyék ingyen” (Jel. 22,17). – Maga az élet odaadáson és munkán valósul. „Azért tehát gyümölcsöikről ismeritek meg őket. Nem mindaz, aki mondja nekem: Uram, Uram! –jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), ki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,20-21). Mi a parancs? „Menjetek ti is szőlőmbe” (Mt 20,7). És miképpen valósítható s valósítandó: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Bef.: Kicsoda tehát az élő tag? Mindenki, aki bekapcsolódik és sarjadásnak indul a megváltás kegyelmével az örök Szőlőtökébe, de csak a szerves egybetartozandóságon dolgozó és őrző „vessző” termeli az illatos, édes gerezdet.

3. beszéd: A Krisztushoz fűződés módozatai

(Dogmatikus beszéd: A Krisztushoz fűződés kegyelme)

Bev.: Azt mindenki érzi, hogy az Istenatyához fűződünk a teremtés tényével. Azt a tételt is ismerjük, hogy Krisztushoz fonódunk a megváltás kegyelmével, és a Szentlélekhez kapcsolódunk a megszentelés erejével. – De tegyük most megfontolás tárgyává, hogyan kapcsolódunk valójában Krisztushoz?

1. Morfológiai úton.

Az áthasonulás első módja: a morfológiai. Van-e itt változás?

a) Emberalakom a régi marad. Bár a külső modor sokat elárulhat a belső világból, de alakunk teljesen emberi marad.

b) Méreteink és arcvonalaink is a rendesek maradnak. Homo manet homo. Az Egyház ezt mondja: gratia non destruit naturam.

2. Biológiai úton.

Az áthasonulásnak ez volna a második foka.

a) Lényegében minden funkció a természet adta úton megy végbe.

b) De a kívülről jövő hatásokra (akár emberi, isteni stb.) a rezonancia már más és más. Az isteni

ember – befogadva cselekvésre indul az isteni erőkre és elfordulva idegenkedik a bűnös hatásoktól.

3. Pszichológiai úton.

Ez a harmadik fokozat. Itt már ez az igazság: isteni a természete és isteni a rezonancia okozta cselekedete. Szeretetet a lélektartalma, és így szeretetre rezonál és szeretetet szór az élete. Lám, itt már megindul az Istenhez hasonulás. Ennek tartalma így közelíthető meg:

a) Emberi elgondolással. A szülő, a nevelő, a lelkiatya élete szellemileg – vitaliter indító. Tartalma: szavuk, tekintetük, életük hasonló életet fakaszt. Ezt lelki egybecsengésnek is mondhatnám. Hasonlat: egy alaphangra hangolt lélekhúrozat.

b) Isteni megvilágítással. Itt már az Evangéliumra gondolok. Isteni természetben részesülünk. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Isteni szőlőtökén élhetünk! „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5). „Kiterjednek ágai, és pompája olyan lesz, mint az olajfáé, és illata, mint a Libanoné. Visszatérnek, akik az Ő árnyékában laknak, gabonával élnek és rügyeznek, mint a szőlő; hírneve olyan lesz, mint a Libanon bora. Efráim, mi köze neki a bálványokhoz? ... Olyan leszek én, mint a zöldellő ciprus, és tőlem való lesz a gyümölcs, melyet rajtad találnak” (Oz. 14,7-9). „Termékeny, szép, gyümölcsöt hozó ékes olajfának nevezett téged az Úr; de beszédének szavára nagy tűz gyulladt ki rajta, és elégték ágai” (Jer. 11,16).

Bef.: Mindenestre az az igazság: vitális indító. Mégpedig: causa efficiens – per gratiam, causa exemplaris – per personam. És az eredmény? Élő sejt, isteni természetből sarjadó oltvány, és így Krisztus élő, titokzatos testének bimbófakadása és a misztikus élet pompázása. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

4. beszéd: A mi életünk egyéni dinamikája (Dogmatikus beszéd: A lelki élet őserije)

Bev.: Mi tehát ezek alapján a mi lelki életünk igazi dinamikája? Az a valóságos kérdés: van-e valami isteni alap, televény, amelyből sarjad, és van-e olyan égi indítás, amely sarjaszt?

1. Az isteni természetünk a televény.

De honnan ez?

a) Emberi természetünk az isteni teremtés adománya. Hitünk alaptétele ez: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). – Amink van, az Istentől vagyon. Ennek értéke: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). Tárgyi tartalma: „Mindnyájan az ő teljességéből merítettünk, kegyelmet kegyelemre halmozva” (Jn 1,16).

b) Az isteni természetünk Krisztus megváltói adománya. „Hiszen tudjátok, hogy nem romlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg értéktelen öröklött életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). Ennek alapmozzanata: az újjászületés, az isteni természetben való részesedés és Krisztus misztikus tagjává alakulás. „...ne dicsekedjél az ágak rovására. Ha mégis dicsekednél, tudd meg: Nem te hordod a gyökeret, hanem a gyökér téged” (Róm. 11,18).

2. De maga Krisztus az Éltető.

Az Írás azt mondja: „Ha bennem maradtok és tanításom tibennetek, kérjete, bármit akartok: megkapjátok!” (Jn 15,7). Sőt hasonlattal is magyarázza: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

a) Krisztus tehát – a mozgató. Kegyelmet adó. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Élő víz: „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: Adj innom, inkább te kérnéd őt, és ő élővizet adna neked” (Jn 4,10). – Élő kenyér: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér” (Jn 6,51).

b) Emberlélek – a vitaliter alakuló és hasonuló. Lehet valaki: testi ember (homo carnalis). Lehet: kultúr ember (homo culturalis). Közösségi ember (homo socialis). Természetes jó ember (homo moralis). És: isteni ember (homo divinus). – Fokozatosan szebb, erőteljesebb, de teljességben az utóbbi tündöklök. Ezek fokozatok – a kiteljesülésre.

Bef.: Összefoglalóan azt kell mondanunk: a személyek kapcsolata nem egyszerű erőtani, hanem vitaliter, personaliter jelentkező lélektani hatáseggyüttes. Mivel pedig isteni az alap, a kegyelem, a természetközösség, a mozgató Krisztus, így isteni lesz a kialakuló, az ember maga is.

*

– Ehhez az utolsó tételcsoporthoz hozzáfűznénk még két beszédvázlat **változatként**:

1. beszéd: Istenhez való közeledés tárgya

(1957. I. 13.)

Bev.: Dalol a Teremtő Atya – és rezonál a föld zarándoka. Ez a lélekegybecsengés – a közeledés valósága. – De miben áll ez?

1. Lénytanilag ennyit jelent:

a) Világból merítve: gazdagodunk.

b) Talentumokból: lélekben nemesedünk.

c) Kegyelemből: isteni természetet kialakítunk. Végül is – ezek **Isten adta** kegyek!

2. Dinamikailag pedig ez a folyamat:

a) Evolúció – az élet sodra: állandó fejlődés.

b) Perfekció – azután tudatos emberi nekifeszülés és ilyenformán való tökéletesedés: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). – Egyetlen élőlény az ember, aki azzá lehet, **amivé** magát tenni akarja. Legyen bár lilium, ibolya vagy tüneményes rózsza – de mind: pompázó és illatozó... Legyen bár vulkán, láng, villanyfény, gyertya, vagy szentjánosbogárka – de mind: fény! – Végül is: mindez az Isten áldotta ember **egyéni munkája** – környezetében is.

Bef.: Minél többet kérni és minél többet kibontani! Ez közelebb jutás a mi Urunk Jézus Krisztushoz. De a közelebb jutás nem helyrajz és idő, hanem **belső átalakulás**. Eredménye: „Íme mily jó és mily gyönyörűséges, ha együtt laknak a testvérek...” (Zsolt. 132,1); de ennek is legteljesebb foka az, amikor így dalolhatunk: „Íme, most áldjátok az Urat, ti mind az Úrnak szolgái, kik az Úr házában álltok, Istenünk házában udvaraiban” (Zsolt. 133,1).

2. beszéd: A „közeledés útja”

Bev.: Közeledés az Isten és emberszemély kapcsolata... De miben áll?

1. Tökéletességben akarjon Isten felé jutni az ember.

2. És égi kegyelemmel segítse őt erre az Isten.

Bef.: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). – És így: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

* * *